Št. 98 Poštnina poračunjena (Conto corrente con la ...

Trstu, v nedeljo, 25. aprila 1926.

Posamezna številka 25 stot. Letnik LI

List izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka. 3 mesece L 82.—, pol leta L 38.—, celo leto L 6.50 več. — Posamezne številke 25 ... v širokosti 1 kolone (72 ... stot., za osmrtnice, zahvale, poslanice L 1.20, oglase denarnih zavodov L 2.— Mali oglasi 30 stot. za besedo, najmanj L 3.

ŠTUDIJSKA BIBLIOTEKA LJUBLJANA

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost". Podurednistvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 827 Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Nekoliko navodil za prijavo občinskih užitkov

Poroča dr. Boris Furlan (Trst)

Na novo ustanovljeno «Zvezo društev upravičenih posestnikov» prihajajo od raznih strani vprašanja za navodila, kako naj se sestavijo prijave občinskih užitkov, katere je treba vložiti najkasneje do 6. junija t. l. Zveza še ni izdala tozadevnih končnoveljavnih sklepov, vsekakor pa bo morala reševati taka vprašanja od primera do primera, prilagojajoč prijave konkretnim razmeram, ki so tako zelo različne, da je nemogoče sestaviti enoten vzorec za vse prijave. Pri sestavljanju teh prijav se bo pa morala Zveza držati gotovih smernic, katere hočem v naslednjem na kratko obrazložiti, ker smatram, da bi javno razpravljanje o tem tako perečem vprašanju mnogo pripomoglo k razbistrenju pojmov, ki so še povsem nejasni, in da bi bilo tudi Zvezi delo olajšano, če bi mogla računati na vsestransko oporo, posebno pa od strani prizadetih, katera pa zopet predpostavlja, da so si vsi na jasnem glede važnosti in dalekosežnosti novega zakona.

Prvo takorekoč prejudicijelno vprašanje in izhodišče vsega problema mora biti pojem občinskih užitkov, kajti iz točne definicije pojma proizhaja najboljše, kaj spada in kaj ne spada pod novi zakon. Kakor sem že večkrat poudarjal, so občinski užitki pravice, ki pristojajo prebivalcem občine ali podobčine na podlagi njihove pripadnosti k občini ali podobčini, da v določeni meri uživajo zemljišča, ki niso njihova, ampak last države, občine, podobčine ali pa zasebnika, n. pr. kakega veleposestnika.

Na kratko povedano razumemo torej pod občinskimi užitki pravice prebivalcev do uživanja tujega zemljišča. V tej definiciji je treba poudariti dvoje. Prvič, da gre tu za pravice prebivalcev kake občine odnosno podobčine (zakon govori o «abitanti», «cittadini del Comune o della frazione»), radi česar spadajo pod novi zakon samo take pravice, ki pristojajo prebivalcem kot takim edinole iz razloga, ker pripadajo občini ali podobčini. **Te užitninske pravice se torej pridobijo s pripadnostjo k občini ali podobčini in se zgubijo, ko ta pripadnost preneha.** Pravni naslov občinskega užitka je torej pripadnost k občini ali podobčini. **Iz tega izhaja, da lastninska pravica, ki tvori posebni privatnopravni naslov, ne more biti nikoli predmet regulacije v smislu novega zakona.** Pri tem je pač vseeno, ali izvršuje lastninsko pravico posameznik kot tak ali pa skupina posameznikov, ker večje ali manjše število solastnikov ne menja ničesar na naslovu privatne lastnine.

Drugič izhaja iz gornje definicije, da so občinski užitki pravice na **tujem** zemljišču. Subjekti občinskih užitkov ne morejo torej nikoli biti lastniki uživanega zemljišča, kar je tudi povsem jasno, ako pomislimo, da so občinski užitki neke vrste služnosti, glede lastnika pa da velja pravilo «nemini res sua servit», kajti služnostne pravice so vedno omejene, lastnina pa je neomejena pravica razpolaganja s stvarjo.

Po teh pojasnilih glede bistva občinskih užitkov ne bi smelo biti preveč težavno določiti stališče, ki naj ga zavzamemo z ozirom na one pravice, ki se v naši pokrajini imenujejo jusi, ako bi šlo tu za enotni pravni fenomen. Pod besedo jusi se pa pri nas razumejo različni pravni pojavi kolektivnih (skupnih) pravic do zemljišč, ki so se izoblikovale tekom stoletij in ki izvirajo tudi iz povsem različnih pravnih naslovov, kar je zopet vplivalo na razvoj jusov v posameznih krajih. Vendar pa ločimo lahko juse v dve veliki kategoriji; v prvo spadajo vsi oni jusi, pri katerih so takozvani jusarji ali upravičeni posestniki **lastniki** uživanih zemljišč, v drugo pa oni, kjer so uživana zemljišča **lastnina občine.**

Po tej opredelbi mora biti takoj jasno, da morejo spadati pod novi zakon samo jusi druge kategorije in da so vsekakor izključeni od vsake ureditve v smislu novega zakona in od vsake ingerence od strani komisarja vsi oni jusi, pri katerih pristoja jusarjem ali boljše upravičenim posestnikom lastninska pravica na skupnem zemljišču.

Čeprav je to pravilo neizpodbitno, nastanejo vendar v praksi težkoče, ker je žalibog v mnogih slučajih vprašanje lastnine sporno in ne nudi tudi zemljiška knjiga nikakega pripomočka, s katerim bi se moglo ugotoviti resnično pravno stanje. V drugih slučajih zopet ni sporna lastnina, pač pa je nepravilno vknjiženo zadevno pravno razmerje, n. pr. občina priznava popolno in svobodno lastninsko pravico upravičenih posestnikov na skupnem zemljišču in sploh je vprašanje lastnine nesporno, a v zemljiški knjigi je vknjižena kot lastnica skupnega zemljišča občina, podobčina ali vas, katastralna občina itd.

Juse prve kategorije bi mogli torej zopet opredeliti na tri različne skupine:

a) jusarji so lastniki skupnih zemljišč in proizhaja lastninska pravica tudi iz zemljiške knjige, bodisi da so vknjiženi poimensko na nerazdeljene deleže ali pa da pripada jus kot pritiklina določenemu zemljišču ali pa hišni številki (takozvane realne pravice).

b) lastninska pravica upravičenih posestnikov do skupnega zemljišča je nesporna, a to pravno razmerje ne izhaja iz zemljiške knjige;

c) lastninska pravica do skupnega zemljišča je sporna med občino, podobčino itd. in upravičenimi posestniki.

Jasno je, da za primere pod a) ni potrebna nikaka prijava na komisarja, ker gre za neoporečno svobodno skupno lastninsko pravico na nerazdeljene deleže, za katero veljajo zakonska določila šestnajstega poglavja o. d. z. o solastnini (§§ 825 in nasl.) in ne morda zakon o občinskih užitkih. Ravno tako jasno bi moralo biti to tudi za primere pod b) in c), ker nima komisar pravice, da sodi in razsodi o lastnini, ampak samo o sporih, ki se tičejo obstoja ali razsežnosti občinskih užitkov. Iz previdnosti pa in v očigled še precej nejasnim zakonskim določilom, predvsem pa z ozirom na negotovost, kako se bo novi zakon v praksi izvajal, bi nasvetoval, da se v teh primerih pošlje komisarju posebno štilizirana prijava. Za primere pod b) naj bi se takim prijavam po možnosti priložile izjave prizadetih občin, da ne gre za občinske užitke, ampak za svobodno lastninsko pravico prizadetih upravičenih posestnikov in da ne pristojajo niti občini ali podobčini kot takšni niti prebivalstvu kake pravice do teh zemljišč.

Mnogo bolj zveriženi so primeri navedeni pod c), katerih bo na žalost največ v naših krajih.

Kakor že večkrat povdarjeno, komisar nima soditi o lastnini, radi česar bi se morala razrešiti pravda o lastnini med občino in upravičenimi posestniki pred rednimi sodišči. Taka pravda pa ne ustavi delovanja komisarja, ki mora odločati o obstoju in razsežnosti občinskih užitkov vzlic sporu o lastnini (čl. 27. novega zakona). Položaj, ki izvira iz tega, je še precej čuden, kar se more pripisati edinole dejstvu, da novi zakon ne jemlje v poštev posebnih razmer, ki vladajo pri nas. V starih pokrajinah bi bil namreč mogoč spor o demanijalnosti zemljišča (t. j. ali je določeno zemljišče obremenjeno z občinskimi užitki ali ne) večinoma samo med kakim veleposestnikom in prizadeto skupnostjo vseh občinarjev ali podobčinarjev. Pri nas pa takih z občinskimi užitki obremenjenih veleposestev (z eno ali dvemi izjemami) enostavno ni. Zakonodajalec pa sploh ni mislil na možnost, da bi mogli v naših pokrajinah upravičeni posestniki sami revindicirati svobodno lastninsko pravico do uživanih zemljišč. Zmešnjava se bo še povečala, če bo napravil župan v smislu čl. 2. novega zakona v teh primerih prijavo, da pristojajo prebivalcem občine občinski užitki, ker to v večini slučajev ne bo odgovarjalo resnici, saj se pri nas delijo občinarji odnosno podobčinarji skoro povsod v upravičene in neupravičene posestnike in ne pristojajo poslednjim nikake pravice do uživanja skupnih zemljišč. Take pravice bi se morale dosedanjim neupravičenim posestnikom šele priznati na podlagi novega zakona, a predpogoj za to priznanje bi bil, da dosedanji upravičenci niso lastniki, temveč da uživajo skupno zemljišče iz naslova občinskega užitka. Upravičeni posestniki pa morejo dokazati, da skupnih zemljišč ne uživajo iz naslova občinskih užitkov, samo s tem, da dokažejo svojo lastninsko pravico, za kar pa zopet komisar ni pristojen, temveč spada to pred redna sodišča.

Kot razvidno, je položaj še precej zamotan in se po mojem mnenju na podlagi sedanjega zakona o občinskih užitkih sploh ne da rešiti, temveč bo moral zakonodajalec šele izdati potrebna zakonska določila. Ker je pa v tem vprašanju največja previdnost na mestu, bi se morala v teh primerih prijava sestaviti tako, da bi odgovarjala tudi za slučaj, da upravičenim posestnikom ne uspe dokaz o lastnini pred rednimi sodišči.

V vseh teh primerih morajo podpisati prijave prizadeti **upravičeni posestniki osebno** in ne morda v njihovem imenu župan, ker gre tu za nasprotujoče si interese občine ali podobčine na eni in upravičenih posestnikov na drugi strani. Kakor ne izročajo poslednji zastopstva v drugih privatnopravnih zadevah županu kot takšnemu, tako jih ta kot javnopravni funkcijonar ne more zastopati, ako uveljavljajo pravico do svobodne lastnine na skupnih zemljiščih. Radi tega ponavljam, da morajo vse take prijave podpisati vsi prizadeti osebno.

Vzorci posameznih prijav se bodo priobčili v eni prihodnjih številk «Edinosti».

Spomenik Sv. Frančišku Asiškemu

Mussolini v Milanu — Položitev temeljnega kamna

MILAN, 24. Danes zjutraj ob 8.50 je prispel semkaj s posebnim vlakom iz Rima prvi minister Mussolini v spremstvu posebnega tajnika komendatorja Chiavolina in on. Paolucci de Calbolija. Na kolodvoru so ga pričakovali brat Arnaldo, prefekt in kvestor. Mussolini je takoj vstopil v avtomobil ter se odpeljal s svojim bratom v lastno stanovanje.

Medtem so se zbirale na trgu Risorgimento množice ljudstva in šolska mladina, da prisostvujejo cerimonijam za zgradbo spomenika sv. Frančišku Asiškemu. Ob 11. uri je prišel na trg Risorgimento, kjer so ga sprejele oblasti in milanski kardinal, on. Mussolini. Množice so mu priredile navdušene ovacije. Po položitvi temeljnega kamna za spomenik Frančišku Asiškemu in svečanih obredih, ki jih je opravil milanski kardinal, se je Mussolini povrnil na svoje stanovanje.

Vojaške operacije v Somaliji

Uspehi italijanskih čet v Cirenajki

RIM, 24. V severni Somaliji se nadaljujejo vojaške operacije s popolnim uspehom. Njih namen je, da se utrdi italijanska oblast v pokrajini Nogal. Uporniki so se pred kratkim utaborili v Eilu, ki pa so ga italijanske čete pod poveljstvom majorja Bechie dne 19. t. m. zavzeli v naskoku. Pleme Omar Mah Mud, katero je naseljeno v dolini Nogal, se je predalo. Italijansko akcijo je uspešno podpirala z morja kr. ladja «Campania». Uporniki so pustili na bojišču več mrtvih in ranjenih.

Tudi v Cirenajki se je pričela vojaška akcija proti onim disidentom, ki se upirajo med Mergom in Cirena. Po srditem boju so bili disidenti pognani v beg. Na bojišču so pustili nad 100 mrtvih in ranjenih. Italijanske čete so imele le 6 mrtvih in 28 ranjenih.

Bazilika S. Giorgio al Valabro obnovljena

RIM, 24. Danes ob 10.30 je bila svečano otvorjena bazilika S. Giorgio al Valabro, ki je bila obnovljena po navodilih kr. intendance za spomenike. Cerimoniji so prisostvovali Nj Vel. kralj, prosvetni minister Fedele, rimski podguverner D'Arbesio, prefekt D'Ancoar in več drugih odličnih osebnosti.

Pred odločitvijo v sporu Pašić–Jovanović

Danes se vrši seja širšega glavnega odbora radikalske stranke — Pogajanja za obnovitev koalicije RR

BEOGRAD, 24. (Izv.) V beograjskih političnih krogih vlada zelo živahno zanimanje za jutrišnjo sejo glavnega širšega odbora radikalske stranke, na kateri bo padla končna odločitev o sporu med Nikolo Pašićem in Ljubo Jovanovićem. Obenem pa se je danes razpravljalo o tem, ali radičevci zopet pridejo v vlado. V Beograd je namreč prispel odposlanec St. Radića dr. Krnjević, ki je Uzunoviću izročil formalne predloge za obnovitev koalicije med radikali in radičevci.

Tekom dneva so iz vseh krajev prihajali v Beograd delegati radikalske stranke; prišli so tudi zastopniki iz ljubljanske in mariborske oblasti. Seja glavnega širšega odbora se bo vršila v dvorani radikalskega poslanskega kluba; udeležilo se je bo kakih 150 oseb. Po nocojšnjem razpoloženju v radikalskih krogih se lahko z gotovostjo računa, da bo Ljuba Jovanović izključen iz stranke. Govori pa se, da bo stavljen tudi predlog za izključitev Velje Vukičevića.

V Beograd je prišel tudi stari radikalski prvak Aca Stanojević, ki je danes skušal zadnjikrat pomiriti razburjene duhove in spraviti nasprotnika; vendar pa ni imel uspeha. Pašića je obiskalo danes večje število delegatov iz raznih krajev in mu izrazilo popolno zaupanje.

Iz vrst pristašev Ljube Jovanovića se doznava, da namerava Jovanović nastopiti na jutrajšnji seji s strašnimi obtožbami in dokazi proti nekaterim Pašićevim ožjim prijateljem. Jovanovićeva lista «Narodni Glas» in «Narodna Tribuna» silovito napadata Pašića in njegovo okolico. «Narodna Tribuna» objavlja faksimile pisma Radeta Pašića Stojadinoviću o ponudbah za posojilo ameriških finančnih skupin.

V zvezi z jutrišnjo sejo Širšega glavnega odbora radikalske stranke so imeli radikalski ministri danes dolgo sejo. Podrobnosti o tej seji niso znane.

Druga stvar, ki stoji sedaj v ospredju, je vprašanje obnovitve koalicije RR. Na včerajšnji seji so radikalski ministri sklenili, naj se stavi radičevcem formalni predlog za obnovitev koalicije. Kakor že omenjeno, je v to svrho prišel v Beograd zastopnik Stjepana Radića, dr. Krnjević. Glavni pogoj Radića za obnovitev koalicije je ta, da morata izstopiti iz vlade dr. Nikić in Šuperina, radičevska disidenta. Krnjević je to Radićevo zahtevo sporočil že dopoldne ministrskemu predsedniku Uzunoviću, kateri mu dopoldne ni dal odgovora, pač pa ga je povabil na zopetni razgovor za 19. uro. Ob 16. uri se je vršila seja radikalskih ministrov, na katero sta prišla tudi dr. Nikić in Šuperina. Pozneje pa je imel dr. Krnjević polurno konferenco z Uzunovićem. Novinarjem je izjavil, da je St. Radić pričakoval, da bosta Nikić in Šuperina po seji radikalskega kluba v Zagrebu odstopila kot ministra. Ker pa tega nista storila in ker je radičevski klub soglasno izrekel zaupnico St. Radiću, ima ta popolno pravico, da zahteva izključitev Nikića in Šuperine iz vlade. Sodeč po Krnjevićevih izjavah, so bila dosedanja pogajanja z Uzunovićem brezuspešna. Gotovo pa bo jutri tudi glavni odbor radikalske stranke razpravljal o vprašanju obnovitve koalicije z radičevci.

Načelnik SDS, Svetozar Pribičević, je zvečer odpotoval v Slatino, kjer se bo jutri vršit velik zbor.

Šefi ožje opozicije so sklicali za torek sejo, na kateri bodo, na podlagi sklepov Radićeve stranke in sklepov Širšega glavnega odbora radikalske stranke, razpravljali o svoji bodoči taktiki.

Nemško-ruska pogodba podpisana

BERLIN, 24. V vladnih krogih zatrjujejo, da so pogajanja z Rusijo neposredno pred zaključkom. Pogodba bo podpisana najbrže že v začetku prihodnjega tedna. Besedilu pogodbe bodo priključene številne note. Pogodba bo istočasno objavljena v Berlinu, v Moskvi in v drugih glavnih mestih ter bo predložena Družbi narodov.

BERLIN, 24. Nemška vlada je danes odobrila pogodbo z Rusijo. Predsednik republike je pooblastil zunanjega ministra, da podpiše omenjeno pogodbo.

BERLIN, 24. Wolffov urad poroča, da sta Stresemann in Krestinski danes popoldne podpisala nemško-rusko pogodbo.

Francosko-ameriška pogajanja

za ureditev vprašanja dolgov

WASHINGTON, 24. Ameriška komisija za dolgove je imela včeraj sejo, ki je trajala tri četrt ure. Zaslišan je bil zastopnik Francije, Berenger. Seja je bila nato odgodena za danes. Komisija bo podrobno proučila francoske predloge, glede katerih se čuva največja tajnost. Pričakuje se, da bo do končne odločitve prišlo šele čez nekaj dni.

PARIZ, 24. Agenciji «Havas» poročajo iz Washingtona: V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da bo komisija za dolgove proučila vprašanje plačilne zmožnosti Francije do podrobnosti. V Beli hiši so prepričani, da bo ureditev francoskih dolgov zelo vplivala na stabilizacijo svetovnega finančnega položaja.

Iz Washingtona prihaja tudi vest, da je Mellon dal včeraj razumeti, da bo sporazum glede francoskih dolgov v najkrajšem času dosežen.

Vsebina poljsko-romunske garancijske pogodbe

BUKAREŠT, 24. Po izmenjavi ratifikacij je dala vlada objaviti garancijsko pogodbo s Poljsko, ki določa med drugim:

Romunija in Poljska se obvezujeta, da bosta medsebojno spoštovali teritorijalno nedeljivost in politično neodvisnost in ju branili proti vsakemu zunanjemu sovražniku. Ako je ena ali druga država napadena, ne da bi sama izzvala napad, se obe pogodbenici zavezujeta, da bosta v smislu člena 16. pakta o Družbi narodov nemudoma priskočili druga drugi na pomoč. Ako bosta obe državi kljub svoji miroljubnosti zapleteni v obrambno vojno, se obvezujeta, da ne bosta brez druge začeli pogajanj za premirje in ga tudi ne sklenili. Obe vladi se imata sporazumeti o vprašanjih zunanje politike, ki se tičejo obeh držav. Nobena pogodbenica ne sme skleniti zveze s tretjo državo, dokler se ne sporazume z drugo. Romunija in Poljska se obvezujeta, da bosta sporne zadeve, ki jih ne moreta rešiti diplomatskim potom, predložili razsodišču. Pogodba je sklenjena za pet let, vendar jo ena ali druga država lahko odpove po dveh letih, mora pa drugo pogodbenico o tem šest mesecev prej obvestiti.

Eksplozija pri Solunu

ATENE, 24. Predvčerajšnjim zvečer je zletela v zrak neka zaloga municije, ki se je nahajala kakih 8 km vstran od Soluna. Pet delavcev je bilo ubitih, 20 drugih pa težko ranjenih.

Zastopnik Nemčije v komisiji za sedeže

BERLIN, 24. Nemška vlada je imenovala von Höscha, nemškega poslanika v Parizu, za svojega zastopnika v komisiji, ki bo proučevala vprašanje preureditve Sveta Družbe narodov. Komisija se bo sestala 10. maja.

Poplava v Moskvi

MOSKVA, 24. Voda v reki Moskvi stalno narašča; poplava se širi tudi do osrednjih delov mesta in voda je prodrla tudi do obzidja Kremlina. V oddaljenejših in nižjih krajih so ulice popolnoma poplavljene, nad vodo pa plavajo debeli kosi ledu. Ker poplava ni prišla nepričakovano, je le malo žrtev. Voda v reki stalno narašča.

Kitajski tolovaji zažgali vas

PARIZ, 24. Tolovaji so v San-Tungu zažgali neko vas; kakih petdeset mož, žensk in otrok je našlo smrt v plamenih. Ko so se namreč roparji bližali vasi, so jih prebivalci sprejeli s streljanjem; morali so se pa po daljšem boju udati. Da maščujejo smrt nekaterih svojih tovarišev, so tolovaji povezali ljudi in jih zaklenili v hiše, nakar so vas zažgali.

Brezposelnost na Angleškem

LONDON, 24. Po statistikah, ki jih je objavilo ministrstvo za delo, se je število brezposelnih dne 12. aprila skrčilo na 1,024.400. Zmanjšalo se je v zadnjem tednu za 25.386. V odgovarjajočem tednu l. 1925. je število brezposelnih bilo večje za 180.370.

Pismo iz Jugoslavije

Ljubljana, dne 23. aprila.

Po včerajšnji seji Hrvatske seljačke stranke je postalo jasno, da ima vlada g. Uzunovića počakati samo še na rezultat enega datuma in njena usoda je odločena. HSS je ostala sporazumu zvesta in zvesta je ostala tudi svojemu predsedniku St. Radiću. Disidenti z dr. Nikićem na čelu niso imeli uspeha in trije Nikićevi pristaši so se že povrnili k Radiću, da šteje dr. Nikićev klub samo 8 članov. Pa še to število se bo skoraj gotovo zmanjšalo.

HSS se je izrekla za sporazum in St. Radića, St. Radić pa je omogočil kompromis med obema stališčema. Ta kompromis je bil nujno potreben, če se je hotelo, da naj nima izjava HSS za sporazum samo akademičnega pomena. Zakaj zahteva radikalnih ministrov, da sodeluje HSS v vladi brez St. Radića je vedno v veljavi in k tej zahtevi je prišla še druga, da se najde rešitev, ki bi bila sprejemljiva tudi za dr. Nikića in doktorja Šuperino.

Obema tema zahtevama je St. Radić ustregel in s tem rešil sporazum. Izjavil je namreč, da je pripravljen se umakniti in da pristane na to, da sodeluje HSS v vladi tudi brez njega. Ni pa mogel odobriti načina, kakor so njega odstranili iz vlade, ker o njegovem sodelovanju v vladi odločuje edinole njegov klub. In šele potem, če ta odobri, da je HSS v vladi tudi brez St. Radića, šele potem se more on umakniti.

St. Radić pa je bil tudi nad vse pomirljiv do svojih disidentov. Izjavil je, da se bo vsem kmetskim poslancem, članom dr. Nikićevega kluba ponudilo, da zopet vstopijo v njegov klub. Pa tudi glede dr. Nikića in dr. Šuperine ne odklanja St. Radić spravljive poti.

Po teh izjavah St. Radića ni torej nobene načelne zapreke, da se ne bi koalicija RR obnovila. Zakaj tudi vse ostale pozitivne zahteve HSS, da se izvede v skupščini razprava o znanih interpelacijah Radeta Pašića, so za radikale povsem sprejemljive, kakor so radikali tudi že naglasili.

Uresničilo se je torej to, kar sem vedno povdarjal, da bo vladna kriza končala tako, da bo sporazum ohranjen.

Veliko večja težava pa bo rešiti enotnost radikalnega kluba. Ljuba Jovanović je prešel v odkrit boj. V svojem senzacijonalnem pismu prijateljem v Dalmaciji pravi, da ne more od svojega boja odstopiti. Obenem pove jedro vsega boja. Vsled Pašićeve starosti se ne dela tako, kakor treba. Toda glavno zlo je v Pašićevi okolici, ki postopa na skrajno škodljiv način za državo. Ljuba Jovanović in njegovi tovariši so opetovano opozarjali Pašića na škodljivo delovanje njegove okolice, pa vsi ti opomini so bili zaman. Nasprotno so pričeli ljudje iz najbližje Pašićeve okolice s kampanjo proti njemu. Prišlo je tako daleč, da je postal Ljuba Jovanović za svoje prijatelje prava nesreča. Če je koga priporočil, potem je bilo ravno njegovo priporočilo vzrok, da se je zgodilo nasprotno priporočilu. Andre Stanić, znan poštenjak, ki kot železniški minister ni hotel izpolniti neke protizakonite zahteve poslanca, člana najbližje Pašićeve okolice, je bil odstranjen iz vlade z motivacijo, ker je pristaš Ljube Jovanovića.

Ko je prišla nato afera Radeta Pašića, je pričel ta brez povoda napadati Ljubo Jovanovića. Bil bi navaden hinavec, če bi trpel vse te napade in obenem ostal na čelu pripravljalnega odbora za pro-

slavo Pašićeve osemdesetletnice, vzklika Ljuba Jovanović. Toda to so primeroma še majhne stvari, toda v zadnjem času so se odigrali dogodki, ki so pomembni za državo in za radikalno stranko in ki morejo pomeniti za stranko težko krizo. Lj. Jovanović se bojt, da bo ta kriza končala za radikalno stranko slabo. Kljub temu pa od svojega stališča ne more odstopiti, ker zahteva to interes države.

Pismo Ljube Jovanovića je izzvalo največjo senzacijo in položaj se radi tega pisma presoja mnogo bolj pesimistično. Nekateri sodijo, da je po tem pismu razkol v radikalni stranki neizogiben, drugi pa še vedno upajo, da pride do kompromisa. Na vsak način pa bo seja širšega glavnega odbora radikalne stranke odločilne važnosti za nadaljni potek dogodkov. In ni izključeno, da bo v pondeljek otvorjena kriza vlade in da dobimo potem novo RR vlado, toda s precejšnjimi osebnimi izpremembami. Upati je, da bodo te izpremembe za delavnost vlade samo koristne.

Še bolj ko o vladni krizi pa se razpravlja v naši javnosti o raznih korupcijskih aferah. Teh je sedaj toliko, da so že nehale biti senzacijonalne. Na obtožbe radićevcev so odgovorili sedaj radikali s protiobtožbami o korupciji radićevcev. In prepričani smemo biti, da bi storile druge stranke isto, če bi bile njih afere v debati.

Pravo zlo je pa v tem, da se je že davno znalo za razne nepravilnosti, ki so jih zagrešile razne stranke, da se pa ni nihče za to zmenil. Sedaj je temu storjen konec in od vseh strani se korupcija s tako vnemo biča, da je nevarnost, da se bodo stranke med seboj res pobile, da bo pa pri tem ostala korupcija nepoškodovana. Preveč dobrot ni nikdar dobro in celo pobijanja korupcije ne sme biti preveč.

Sicer pa, glavna stvar je, da se je pričel boj proti korupciji.

In tudi v tem oziru, kakor v vseh drugih, je naša najtrdnejša nada naš narod, ki si je ustvaril Jugoslavijo, da bo v njej srečen in zadovoljen.

R. S.

Politične vesti

RESOLUCIJA VODSTVA HSS

Na konferenci vodstva Hrvatske seljaške stranke, katera se je vršila v četrtek v Zagrebu in o kateri je «Edinost» poročala v svoji številki od minulega petka, je bila sprejeta sledeča resolucija:

«Stojimo neomajno na velikem programu narodnega sporazuma, ki je bil potrjen tudi s pogodbo od 14. julija leta 1925, ter smatramo ta narodni sporazum za najtrdnejši temelj vsevkupne narodne in državne politike.

«Smatramo, da je predvsem potrebno in mogoče redno, naglo in uspešno poslovanje Narodne skupščine, ki mora še pred poletnimi počitnicami dati narodu vse one zakone, ki so predvideni v omenjeni pogodbi, v prvi vrsti zakon za izenačenje davkov in o občinski samoupravi.

«Smatramo za povsem potrebno in možno, da se s preudarnim delom prave vlade narodnega sporazuma izvede uspešno in sistematično štedenje tudi v okviru današnjega državnega proračuna, a da se novi državni proračun zniža v toliko in uredi tako, da se bosta narodno gospodarstvo in prosveta lahko razvijali nemoteno in svobodno.

«Smatramo za absolutno potrebno, da se o znanih interpelacijah o korupciji razpravlja v parlamentu vsestransko, stvarno in nepristransko, in da Narodna skupščina sprejme resolucijo in iznese zaključek, ki bo jamčil za praktičen in uspešen način pobijanja korupcije, pa naj pride ta s kakršne si bodi strani.

«Spričo neomajanega in celo ojačanega edinstva Hrvatske seljačke stranke tako v politiki narodnega sporazuma kakor v zaupanju napram predsedniku stranke Stjepanu Radiću, predvsem pa spričo edinosti vsevkupnega hrvatskega naroda v zahtevi po zakonodajnem parlamentarnem delu in v najstrožjem obsojanju korupcije, se strinjamo popolnoma s predsednikom stranke, izražamo mu svoje popolno in neomejeno zaupanje ter mu prepuščamo popolno svobodo v politiki narodnega sporazuma, za izvrševanje te politike v parlamentu in v pobijanju korupcije».

S konference so voditelji Radićeve stranke odposlali tudi vdanostno brzojavko kralju Aleksandru ter mu izjavili, da smatrajo sporazum od 14. julija 1925 za temelj vse svoje državne in narodne politike.

*

Po konferenci vodstva HSS je Stjepan Radić sprejel novinarje ter jim v dolgem ekspozéju razložil sedanji položaj. Med drugim je rekel:

«Z ozirom na to, da je sporazum potreben za nas Hrvate ravnotako kakor tudi za Srbe, stojimo na njem neomajno kakor na temelju naše državne in narodne politike.

«Rekel sem večkrat Pašiću, Uzunoviću in drugim radikalom tako-le: Vzemite vi statistiko, kakor vam je drago; na eni strani ostane 5 milijonov Srbov, a na drugi strani 5 milijonov nas Hrvatov in Slovencev in ako pride do borbe, je 5 manj 5 nič, a 5 in 5 je 10. Hrvati in Srbi so hrbtenica Jugoslavije tudi na Balkanu. Življenje samo obsoja vsako tako naziranje, ki zna dovesti do medsebojnega plemenskega boja».

Radić je potem še pripomnil, da je prišlo na konferenco vodstva Hrvatske seljaške stranke 47 poslancev, a pri ministru Nikiću da jih je ostalo 7, od katerih pa da se bodo 4 seljaki povrnili v stranko, ker da jih bo pozval k temu, kakor bo pozval — tako je rekel — tudi one gospode.

ITALIJA PRIZNAVA BESARABSKI PROTOKOL

Kakor javlja bukareški list «Lupta», je prejela romunska vlada od strani Italije formalno zagotovilo, da bo kraljevina ratificirala protokol o priključitvi Besarabije k Romunski ter da pride do te ratifikacije v najkrajšem času. Po ratifikaciji, brzkone že v mesecu juniju, se poda romunska kraljeva rodbina v Italijo.

DNEVNE VESTI

Stanovanjsko vprašanje

Kakor je bilo pričakovati, se je vlada odločila, da poseže z novimi odredbami v to kočljivo vprašanje. Obenem se je uresničilo tudi drugo predvidevanje, da vlada ne bo ne preklicala zakona, ki uvaja svobodno trgovino s stanovanji, ne odgodila roka, ko naj se začne izvajati. Vlada se je marveč odločila za nekak pravilnik, s katerim bo skušala urediti predvsem odpovedi in izgone, tako da ne bo več nevarnih stresljajev. V ta namen bo nalagal novi zakon okrajnim pretorjem, da morajo sestaviti seznam vseh odpovedi, glede katerih se mu predložijo prizivi. Na podlagi takih seznamov bodo določali pretorji sami red, po katerem naj se izvršijo odpovedi. Pretorji bodo določevali, koliko odpovedi stanovanj se ima izvršiti na dan. Vlada se zanaša, da se bo izvršil na ta način prehod iz prejšnjega stanovanjskega režima v novi režim svobode v dobi šestih mesecev.

Poleg drugih določb, ki jih bo vsebovala nova odredba, je omembe vredna tista, ki se nanaša na trgovinske prostore. Ako se je vrednost kakega takega lokala zvišala, ker se nahaja v njem že dolgo časa dobroidoča trgovina, bo moral gospodar, če bi hotel, da trgovec zapusti lokal, plačati temu poslednjemu določeno odškodnino.

Važne so tudi še nekatere druge določbe, predvsem tiste, ki so naperjene proti škodljivi špekulaciji s stanovanji.

Koliko je vseh fašistov?

Kakor javlja tiskovni urad fašistovske stranke, je znašalo 21. aprila t. l. število vseh pravilno vpisanih fašistov 742.978. Po posameznih deželah so porazdeljeni ti pristaši fašistovske stranke na sledeči način: Lombardija 103.871, Toskana 78.035, Campania 69.070, Piemont 61.451, Sicilija 38.390, Beneško 56.535, Emilia in Romagna 55.862, Lacij 46.500, Abruci in Molise 44.625; Apulija 43.072, Sardinija 27.000, Liguria 23.140, Kalabrija 20.500, Marche 13.427, Basilicata 12.500, **Julijska Krajina 11.474,** Umbrija 11.000, Tridentinsko 6525.

SMRTNA KOSA.

Iz Trnovega pri Il. Bistrici nam pišejo: 23. IV. 26. se je nenadoma preselil v večnost č. g. Andrej Benigar — župnik v pok. Dolgo vrsto let se je trudil za ubogo ljudstvo v Istri; nazadnje je iskal počitka v domačem kraju, od katerega se je v petek poslovil v 84. letu starosti. Bog mu bodi dober plačnik. N. p. v miru!

V Virovitici na Hrvatskem je umrl dne 22. t. m. ravnatelj tamošnje realne gimnazije, in odličen šolnik, gospod **dr. Stjepan Vuksan.**

Izpremembe tramvajskih postaj

Ravnateljstvo občinske tramvajske službe javlja:

S pondeljkom, 26. t. m., bodo fakultativne postaje v ul. Battisti na vogalu ul. Rossetti in v ul. Giulia na vogalu ul. Scussa izpremenjene v obvezne postaje; obvezna postaja v ul. Giulia na vogalu ul. Zovenzoni (ljudski vrt) bo izpremenjena v fakultativno.

Gostovanje šentjakobske «čitalnice» v Gorici

V soboto in v nedeljo, t. j. 1. in 2. maja bo gostovala v Gorici v Trgovskem domu šentjakobska «Čitalnica», ki uprizori v soboto ob 9. zvečer Przybyszewskega «Za srečo» in v nedeljo ob 4. pop. Schönthanove «Ugrabljene Sabinke». Pri obeh predstavah sodelujejo najboljše igralske moči dramatičnega krožka «Čitalnice», med temi Terčič, Sila, Silova in drugi. Opozarjamo že sedaj na obe predstavi.

NAŠE GLEDIŠČE
ZADNJA PREDSTAVA «ČITALNICE»

Przybyszewskega «Za srečo», ki je dosegla višek v ustvarjanju na šentjakobskem odru, se ponovi zadnjič danes ob 4. pop. Ta predstava bo obenem zadnja predstava dramatičnega krožka «Čitalnice». Kdor želi videti res nekaj lepega, ta ne zamudi še zadnje prilike, da si ogleda to delo. V štirih močnih vlogah nastopijo: Terčič, Sila, Orlova in Stepančičeva. Režira A. Širok. Inscenacija od A. Černigoja. — Da se izognemo navalu, se odpre blagajna že ob 3. uri. — Otrokom vstop zabranjen.

ANTON FUNTEK: «TEKMA»

S. D. «Obzor» uprizori danes zvečer ob 20.30 na odru «Čitalnice» pri Sv. Jakobu (D. K. D.) to krasno Funtkovo trodejanko, katere nismo še imeli prilike občudovati na našem odru. V glavni vlogi nastopi g. Vlado Kras, ki obenem režira. Gg. Miklavec Z., Mezgec J., ter g.čne Zajčeva in Pregarčeva nastopijo v drugih važnih vlogah.

SERGJAN TUČIĆ: «GOLGOTA»

V nedeljo 2. maja ponovi dramatični odsek D. K. N. Tommaseo Tučićevo «Golgoto». Ker je to edina repriza te drame, za katero je izdelal A. Černigoj moderno scenerijo, pridejo tega dne v dvorano k Sv. Jakobu gotovo vsi, ki je niso videli minulo sredo pri prvi uprizoritvi.

Iz urada Pol. dr. „Edinosti" v Trstu

Valentin Perhavec - Ležeče: Poslane dokumente smo vložili. Je že izdelan pokojninski projekt, ki je bil tudi že predan likvidacijskemu odboru, ki ga more potrditi, kar upamo, da bo tudi storil. Opozarjamo Vas pa, da konca rešitev ne bo tako kmalu radi ogromnega posla tega odbora.

Ivan Kralj pok. Ivana - Sinadole: Vam je priznana pokojnina L 2160 od 1. VI. 1925 do 31. V. 1927 glasom odloka 42861. Smo požurili tudi pri plačilnem uradu za skorajšnje nakazilo.

Alojzija vd. Grilanc - Saleč: Za Vas je izdan odklonilen odlok št. 358202 od 7. X. 1925, ker oboljenje oz. smrt nista v zvezi z vojaško službo. V roku 90 dni po prejemu odloka morate rekurirati.

Andrej Cerkvenik - Merče: Vam je likvidirana pokojnina letnih L 729 z dnem 1. III. 1925. odl. št. 43814. Tudi za Vas smo požurili pri plačilnem uradu za skorajšnje izplačanje nakazila.

Urša vd. Maslo - Celje: Vam je likvidirana pokojnina z dnem 1. X. 1921, odl. št. 44297. Smo požurili pri plačilnem uradu za skorajšnjo izplačitev.

Matej Regent - Kontovel: Z ministrskim odlokom št. 358193 z dne 22. VII. 1925. Vam je odklonjeno vsakršno pokojninsko nakazilo, ker niste bil vojaški obvezanec, pač pa ste prostovoljno vstopili kot civilni delavec. Čim Vam bo vročen ta odlok, imate 90 dni časa rekurirati na računski dvor.

Marija vd. Pelhan - Idrija (na znanje krajevni organizaciji v Idriji): Vse prošnje tičoče se rudarjev, četudi poslane drugam, se vedno vrnejo radi kompetence na ravnateljstvo rudnika, katero šele odpremi na pristojno ministrstvo. Za podrobnosti naj pozive naš odbor na licu mesta.

Marija vd. Birjak - Studenci: Intervenirali smo pri ravnateljstvu pošte in telegrafa v Trstu ter zvedeli, da je bila poslana prošnja za prenos pokojnine na Vas že dne 9. V. 1925 na Ministero delle Comunicazioni - Direzione Poste e Telegrafi - Segreteria Nuove Provincie v Rimu pod št. 5653-I. Ta prošnja je bila izpopolnjena z dokumentacijo 28. XI. 1925 pod št. 17879-II,. a je šla na gornji naslov pa mesto na Segreteria Nuove Provincie, ki ne obstoja več, na Servizio II. Div. II, Sez. II. Sedaj bomo intervenirali tudi v Rimu in pospešili rešitev, moramo pa Vas opozoriti, da se pokojnina ne izplačuje v inozemstvo. Nujno potrebna bi bila Vaša prošnja, da naj se Vam izjemoma dovoli izplačevanje v Jugoslaviji, ker — brez sredstev — ste se morali zateči k sorodnikom, da Vas podpirajo. Prošnja mora biti vsekakor zelo dobro utemeljena.

Karel Pečarič - Koper: Vašega akta še vedno ni najti. Iskan je bil na III. oddelku, da računskem dvoru in končno pri generalnem pravdništvu, vedno zaman. Zagotovljeno nam je nadaljnje pridno poizvedovanje. Bomo še javili o uspehih.

Vojno-odškodninska posredovanja.

Grgo Božič - Podgrad: Za terjatve napram bivšim trem erarjem je bilo treba vložiti tozadevno prijavo na kr. prefekturo do 24. aprila 1925. Tudi sedaj lahko prijavite svojo terjatev, pa ni gotovosti, da bodo upoštevane one prijave, ki so dospele po določenem roku.

K. vd. T. - Štrpenica: Izplačano.

Lokar vd. Justina - Ajdovščina: Posredovali smo pri intendanci in ugotovili, da še ni doposlano potrdilo o vzpostavitvi. Pospešili smo pri tehničnem uradu. Rešitev bomo še urgirali.

Novak Jernej - Nabrežina 300: Poz. št. 3500, 174995, 177302. Manjkajo sledeča potrdila, ki smo jih zahtevali že drugič: a) potrdilo pogozdenja; b) prisojilni odlok; c) potrdilo o eventualni dobavi gradiva od državnih uradov. Pospešili smo ponovno in upamo v najkrajšem času doseči likvidacijo Vaše odškodnine.

Nemec Ivan - Podgora: Za likvidacijo Vaše prošnje manjkajo še nekateri dokumenti. Pospešili smo pri uradih in pričakujemo, da prispejo v kratkem, nakar bo izplačana vojna škoda. Vsled tega smo tudi čakali z našim odgovorom. Potrpite še nekaj.

Stančič Anton - Prvačina: Pozicijska št. 167351, 141202. Vaša vojnoodškodninska prošnja se nahaja sedaj pri sekciji za rekvizicije, kjer morajo ugotoviti, če ste bil po zakonu iz leta 1919 ter v smislu mednarodnega dogovora iz leta 1922 med Avstrijo in Italijo primoran vložiti prošnjo za rekvizicije. Po tej ugotovitvi odstopi rekvizicijska sekcija Vaše akte sekciji za vojno škodo in je upato, da bo likvidacija izvršena tekom treh tednov.

J. S. - Dutovlje: Izplačano.

A. Č. - Čehovini: Izplačano.

Franc Urdih - Kostanjevica 85: Vaša prošnja se nahaja pri sekciji za rekvizicije, kjer morajo ugotoviti, če ste vložil pravočasno tozadevno prošnjo. Po tej ugotovitvi prenesejo akt zopet v vojnoodškodninsko sekcijo in likvidacija bo izvršena tekom tega meseca. V nasprotnem slučaju obvestite nas.

Alojz Valentinčič - Kozarišče 10: Vaši akti se nahajajo na intendanci v drugi sekciji v svrho ugotovitve Vaših terjatev in dolgov, nato Vam bo izplačano v kratkem.

Andrej Čufer, brivec - Tolmin: Vam odgovorimo tekom tedna.

Frančeškin in drugi v Kostanjevici: Vaše zadeve so zamotane in vsled tega Vam nismo do sedaj odgovorili. Odgovorimo Vam pa, če bo mogoče vse ugotoviti, tekom tedna.

Trampuž - Tomnica 25: Predstavite se pri Società Anonima Ricostruzioni čimprej v Vašem interesu. Nudimo Vam tudi našo pomoč, če jo potrebujete. V tem slučaju obrnite se poprej v naš urad.

Železničarji!

Jakob Gerželj - Trst: Potrebujemo Vaših točnejših podatkov, zato pridite v urad.

Mihael Prelc - Herpelje 66: Vaša prošnja se nahaja pri glavnem računovodskem uradu v Rimu v pretresu. Dokler ne izda dovoljenja za izplačila glavni ugotovitveni urad v Florenci, ne bo rešitev gotova. Na našo zahtevo je železniška direkcija v Trstu požurila rešitev.

Jakob Valenčič - Trst: Isto velja za Vas, kakor za Prelca.

Josip Remčel - Sežana: Vam ne pristoja nobena odpravnina, ker ste bil le na poskušnji.

Tajništvo.

Društvene vesti

— **Zveza mladinskih društev.** Danes ob 10. uri IV. redni občni zbor v dvorani DKD pri Sv. Jakobu.

— **D. K. N. Tommaseo.** Jutri ob 19. uri dramatične vaje I. in II. dejanja. — Nač.

— **«Delavsko podporno društvo» — bolniška blagajna** — bo imelo v nedeljo, 2. majnika t. l., ob 9 dopoldne v svojih prostorih v ulici Coroneo št. 17, I. svoj redni občni zbor. Dnevni red: 1. Odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročila predsednika, tajnika, blagajnika in računskih pregledovalcev. 3. Ukrepi z ozirom na kr. odlokzakon od 29. novembra 1925. 4. Volitve. 5. Slučajnosti. — Ker je ta občni zbor izredne važnosti za nadaljni obstoj društva, prosimo kar najobiljnejše in točne udeležbe. — Odbor.

— **«Tržaško podporno in bralno društvo» (bolniška blagajna)** v Trstu ulica Torre bianca 39 vabi članstvo na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 2. maja ob 9. uri zjutraj v društvenih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo pregledovalnega odbora. 5. Ukrepi z ozirom na kr. dekret št. 2146 z dne 29. novembra 1925 in pravilnik št. 528 z dne 4. marca 1926. 6. Volitev novega odbora. 7. Slučajnosti. Slučajni predlogi morajo biti naznanjeni odboru vsaj 3 dni pred občnim zborom. — Vodstvo.

SPORT

SPORTNO UDRUŽENJE O.S.V.

Iz seje 22. t. m.

O.S.V. izdaja izkaznice verificiranim stanom po 8 dnevih sprejetja, nakar preda V. O., ki jih tekom 21 dni potrdi ali zavrne. Določba stopi takoj v veljavo.

URADNO POROČILO VERIF. ODBORA

Verifikacijski odbor je na svoji seji dne 23. aprila t. l. prišel do naslednjega zaključka, tičočega se nogometne turne tekme «Obzor» - «Gorica»: «Nogometna turna tekma «Obzor» - «Gorica», odigrana dne 24. jan. 1926 na igrišču «Obzora», je razveljavljena in se bo odigrala ponovno po dolčoitvi T.V.N..

V. O.

CROSS - COUNTRY

Domovina te sportne panoge — kakor skoro vseh — je Anglija, oziroma Irska. To je ena najbolj priljubljenih oblik podizma, toda istočasno ena najstrašnejših izkušenj za sportnike. Najstrašnejših radi tega, ker je popolnoma preračunjena predpriprava atletovega telesa tu nemogoča, ker je njegovo telo do zadnjega trenotka postavljeno pred zagonetno vprašanje, kaj bo njegova naloga. Tekmujoči ve le približno, kaj bo mogel prenesti, ve surovo dolžino proge, a to je vse. Cross-country je dirka z naznanjenim startom in ciljem in naravnimi zaprekami (rebri navzgor in navzdol, zidovi, sipine, močvirja, vode — tekoče in stalne —, žive meje, kosi ceste, nasipi, «gmajne» itd.) Dirkač ve, kam mora priti — pot pa najde šele v dirki zaznamovano s papirjem, apnom i. dr. V našem prvenstvenem slučaju je odhod in prihod na igrišču «Primorja», radi česa postaja stvar še bolj tajinstvena in za atlete težavnejša. Pet kilometrov proge v teku znači precej. Zato ne bo preuranjeno, ako rečem, da bo le tretjina startujočih pri cilju, da jih bo mnogo obnemoglo po poti. Dobrim taktikom se zamore pripisovati uspeh — morda nas bo tudi presenetila kje moč in vztrajnost telesa. A ne le podizem, tudi jahanje ima svoj cross-country, ki ga zelo neguje posebno Amerika. V zadnjem času se je slišalo celo o avtomobilskem in motociklističnem cross-country-ju. Tu pa moramo omeniti, da je dovoljeno zapreko obiti, kar seveda znači precejšnjo izrabo časa, ki je za tekmujočega vse — njegova zmaga. Ravno tu pride do veljave prejšnja trditev, da ima pri cross-country-ju najboljše šanse dober taktik. Anglija daje krasne ženske cross-country-je, katerih se udeležuje letno ogromno število atletinj. Tudi v Italiji ima ta panoga precej oboževalcev, le Trst je v tem precej klavern. Pri zadnjem cross-country-ju je startalo kar — pet konkurentov. Kolikor sem informiran, je vpisanih za naš prvenstveni cross-country trideset atletov. Od teh smemo smatrati dvajset gotovih, kar je sorazmerno nekaj velikanskega. Zato bo v nedeljo Prosek priča lepi sportni manifestaciji.

S. R.

D. K. N. Tommaseo

Danes naj pridejo ob 11.30 na igrišče «Adrije» sledeči igralci: Daneu, Bidovec, Pogorelec, Stopar, Gomzy, Gorkič, Sosič, Martelanc, Škrap, Kerže, Miloš, Verč, Može.

Načelnik.

Igrišče S. D. Adria

(Danes — 25 — 4 — 1926 — via Calvola)

Adria — Tommaseo.

Izpopolnjena v svoji sestavi pričakuje Adria mogočnega drugodivizijskega nasprotnika. Lahko rečemo, da je izid za vse skrajno težko vprašanje. Ta tekma prične točno ob 12. Na igrišču naj bodo sledeči igralci Adrije: Kreševič, Morel, Kosič, Vrtovec, I. Mahne, Vrbec, Vrtovec II., Micheluzzi, Tavčar, Trčon, Šuligoj, Benedetič in Štolfa in sicer točno ob 11.30. Kdor zakasni, ostane rezerva.

Hazena

Adria — Primorje.

Napeto pričakovanje bo spremljalo tudi te tekmo, kajti Primorje je še za nas popolnoma neznana četa. Res, da zamore s težavo upati, da vzdrži tekmo z rutiniranoučeto Adrije, vendar je zelo zanimivo vprašanje, kako bo preneslo to prvo in resnično trdo izkušnjo. Tekma, ki prične točno ob 2. pop. se konča ravno v času, da bo mogoče posetiti še na igrišču Obzora višek tržaške nogometne prvenstvene sezone Obzor-Adria, ki prične ob štirih.

«Obzor» - «Adria»

Danes se srečata v prvenstveni tekmi četi obeh imenovanih društev. Na novo predelano, okusno igrišče v Rocolu (Rozzol in Valle — nasproti gostilni «Nichetto») bo gostoljubno odprto vsem onim, ki žele na lastne oči videti, kdo bo zmagal. Pred to tekmo, katere začetek je napovedan za 4. uro, se bo odigrala prvenstvena tekma «Prosveta» - «Zarja». Slednja prične točno ob 2. uri.

TRSTENIŠKO IGRIŠČE

«Pittori» - «Val» ob 4. uri popoldne

Danes nastopi lahka četa «Pittori» proti I. četi «Vala». Kljub temu, da ne predstavlja tržaška četa posebne nevarnosti za izurjene Valaše», bo nudila današnja tekma gotovo več užitka kakor zadnje prvenstvene tekme. Zadnja dva nastopa «Vala» sta zadostno dokazala, da bo četa kljub vključitvi novih moči, ki so nastopale do sedaj v rezervah, dosegla kmalu ono višino in prodorno moč, ki sta dičila to četo skozi vse tekme za prvenstvo «prostih». Martelanc Vlado, v zvezi, Uršič v krilu in Boris v halfu so moči, ki bodo po par trenažnih tekmah dobro sekundirale Pečniku, Renku in Babudru.

Obiskovalci bodo danes lahko sklepali, kako bo «odrezala» četa «Vala» v prihodnjih prijateljskih tekmah z močnimi četami III. divizije, ki so na programu za prihodnje nedelje.

Ob 10. predpoldne nastopijo boysi.

Vsi igralci II. čete naj se zberejo točno ob 1.30 pred «Rumeno hišo», kjer dobijo navodila za popoldne. Zamuda ali neopravičena odsotnost bo imela za posledico izključitev.

Iz tržaškega življenja

Samomor mlade ženske.

Težko je opisati duševno stanje mladega človeka, ki se pri zdravi pameti in polni zavesti zaveda, da so mu dnevi življenja šteti, da mora umreti, ko se mu je življenje komaj odprlo. Ni čudo, da se človek, ki se ne čuti dovolj močnega, da bi kljuboval nemili usodi do zadnjega, v takem slučaju uda obupu, ki pogostoma dovede do tragičnih zaključkov. V takem položaju se je nahajala 26-letna Justina Lecovich, bivša bolniška strežnica, stanujoča v ul. Canova št. 14. Že delj časa jo je mučila neizprosna, zavratna bolezen, proti kateri ni pomagalo nobeno zdravilo. Lecovicheva je bržkone vedela, da je njena usoda zapečatena, zato se je v obupu odločila k skrajnemu koraku, ki naj bi napravil za vedno konec njenim telesnim in duševnim mukam. S tem namenom je segla po strupu. Včeraj opoldne, ko so se domači mudili v kuhinji, se je zaprla v sobo ter izpila veliko količino karbolne kisline. Domači so poklicali na pomoč zdravnika rešilne postaje, ki je Lucovichevi izpral želodec. A bilo je že prepozno. Pol ure pozneje je nesrečna ženska izdihnila v mestni bolnišnici, kamor je bila prepeljana.

Razne nezgode.

Ko je 73-letna Marija Pellis, stanujoča v ul. Carducci št. 36, šla sinoči po trgu Goldoni, je radi močnega sunka vetra padla tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo. Nesrečna starka je bila prepeljana v mestno bolnišnico, kjer se bo morala zdraviti kakih pet tednov.

— Včeraj popoldne je prišel iskat pomoči v mestno bolnišnico 33-letni brusač Maksim Ferrari, ki je imel na levi roki globoko, do kosti segajočo rano; poškodovane so bile tudi kite v zapestju. Mož je povedal, da se je ranil z nožem, ko je popravljal ročaj. Sprejeli so ga v kirurgični oddelek.

— Z avtomobilom rešilne postaje je bil včeraj zjutraj prepeljana v mestno bolnišnico 56-letna Lukrecija Alzetta, ki si je pri padcu v ulici Molino a vapore, kjer stanuje, zlomila desno nogo v gležnju.

Mož s kokošmi.

Predpreteklo noč sta dva policijska agenta ustavila v ulici Udine mladeniča, ki je nosil na hrbtu vrečo, v kateri se je gibalo nekaj živega. Radovedna agenta sta pogledala v vrečo in odkrila štiri lepo rejene kokoši, glede katerih mladenič ni vedel podati zadostnih pojasnil. Na bližnjem komisarijatu je pa mladenič, ki se je izkazal za 28-letnega Itala Amadi iz Burana pri Benetkah, brez stalnega bivališča, priznal, da je čopke ukradel v nekovasi pri Tržiču. Iznajdljivi prijatelj kokoši je bil seveda pridržan v zaporu, ker se je tudi izkazalo, da ima na vesti še neko drugo tatvino.

Aretacija radi zlikovskega obiska v gostilni.

Ker je močno osumljen, da je bil soudeležen pri tatvini v škodo gostilničarja Humberta Fiorenis, kateremu so zlikovci te dni ukradli pri ponočnem obisku v njegovi gostilni v ulici Tarabocchia št. 8 za kakih 1500 lir salamov, gnjati in drugih jedil, je bil predvčerajšnjim aretiran 26-letni Ivan Morocutti. Mladenič sicer trdi, da ni bil zraven pri tem zlikovskem podjetju, pa ker mu niso hoteli verjeti, je moral v zapor.

Nevaren padec zidarskega podajača

Na zidarskem odru pred nekim poslopjem, ki ga popravljajo na trgu Ospitale, je bil včeraj zjutraj razen drugih delavcev zaposlen tudi 23-letni podajač Nikolaj Vascotto, stanujoč v ul. Valdirivo št. 21. Okoli 8. ure je Vascotto hotel spraviti z odra debel zvitek vrvi, ki je imela na koncu pritrjen kavelj. Ko je vrgel zvitek z odra, ga je kavelj zgrabil za obleko in potegnil za seboj, tako da je siromak padel z višine kakih 5 metrov. Pri padcu je zadobil notranje poškodbe ter si tudi zlomil kost v kolku. Prepeljan je bil v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti najmanj tri tedne, ako ne nastopijo kake komplikacije.

DAROVI

Učenka Tuzar daruje L 10 za Šol. društvo. Ivan Jejčič daruje 10 dinarjev za naše malčke. Bog plačaj stotero!

Za Dijaški krožek N. Tommaseo daruje: Stoka Rosandra L 5, ker se ni mogla udeležiti prireditve. G. Cicibanovič daruje iz istega vzroka L 5. — Srčna hvala!

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Obsodba znanega slovenskega pisatelja Bevka na 4 mesece ječe in 400 lir denarne globe — Sodniki ne dovole ne pogojnosti kazni in ne začasne svobode

«Čuk na pal'ci», ki izhaja vsak četrtek, je priobčil pozdrave nekega vojaka o priliki vpoklica letnika 1906 pod orožje. V pozdravu je obseženih 10 nasvetov vojaškemu novincu, v katerih se dotičnik veseli bližnjih svoboščin civilista in se šali iz posameznih zadev vojaškega življenja.

Cenzuri na goriški kvesturi se je zdelo, da so v tem članku žalitve napram italijanski armadi in je zato komisar Diaz dal takoj prijeti in odpeljati v goriške zapore znanega slovenskega pisatelja in odgovornega urednika «Čuka na pal'ci» Franca Bevka.

Že dva dni potem, v soboto dopoldne, se je na goriškem tribunalu vršila razprava proti Bevku. Obtožen je bil hujskanja in žaljenja armade. Zagovornik je sicer v svojem obrambnem govoru dokazoval, da ni Bevk priobčil dotičnega članka s slabim namenom, toda razsodba sodnikov je bila kljub temu ostra. Obsodili so pisatelja Bevka na 4 mesece ječe in 400 lir globe. Bevk je ostal v zaporu, ker niso sodniki prisodili pogojnosti kazni. Ubogega Bevka kazen tem težje zadene, ker je oče štirih otrok, vzdržuje še tudi staro mater. Ima bolezen v hiši ter tudi sam ni prav trdnega zdravja ravno vsled silnega dela, katero je izvrševal. Ker poznajo vsi ljudje na Goriškem pisatelja Bevka kot silno miroljubnega človeka in ker so šla njegova dela, posebno pa eno izmed zadnjih, to je «Smrt pred hišo», v tisočih in tisočih izvodih med naše ljudstvo, je novica o tako težki kazni silno potrla vse naše ljudstvo.

K zaprtemu pisatelju Francu Bevku gredo misli celega našega naroda z željo po njegovi skorajšnji osvoboditvi.

Razveljavljenje odločitve odvetniške zbornice v Gorici

Kot smo že poročali, je odvetniška zbornica o priliki dolarskega nabiranja v Gorici odstavila za 6 mesecev od izvrševanja odvetniškega poklica slovenske odvetnike: Gaberščka, Mašero, Orla in Podgornika, ker niso podpisali dolarskih prispevkov.

Imenovani so se pritožili na kasacijski dvor v Rimu in ta je pretekli teden razveljavil odločitev odvetniške zbornice v Gorici.

Nov narodno-nestrpni ukrep goriške občine

Zadnje čase je prepovedala goriška občina objavljenje dvojezičnih plakatov ter dovoljuje samo italijanske razglase. Ta ukrep spada v vrsto onih glede napisov na nagrobnih spomenikih i. dr.

Glede telefoničnih črt

v naši deželi posnemamo iz odgovora, ki ga je poslala telefonska družba za Benečije goriškemu komisarju Trgovske zbornice, sledeče: Družba preskrbi za novo centralo v Gorici. Do konca meseca julija se prenovi na moderen način tudi telefonsko mestno omrežje v Gorici. Kar se tiče druge črte Gorica—Trst, se je že nabavil ves materijal, drogi so že na poti. Z delom se prične že ta mesec. Kar se tiče Idrije, je vprašanje težavnejše kakor bi si kdo mislil. Ker ni mogoče zgraditi zveze med Idrijo in Želinom brez velikih vmesnih izprememb. Če bi bila v Cerknem, potem bi prišlo Cerkno k Tolminu, zato je pa prikladnejše zvezati Idrijo z Ajdovščino. Vsa zadeva glede Idrijskega telefona se sedaj proučuje in, kakor se zagotavlja, bodo v najkrajšem času premagane vse težkoče, ki za sedaj še ovira udejstvitev te zveze.

Iz goriške trgovske zbornice,

ki nam poroča: Zveza potnikov in trgovskih zastopnikov (Unie obchodnich costujicich a zastupcu v Pragi II. Jungmanova ul. číslo 29.) naznanja, da so njeni člani pripravljeni sprejeti zastopstvo italijanskih tvrdk.

Lekarne odprte v nedeljo dne 25. IV. 1926

Lekarna z nočno službo: Giromoli, via Carducci 12.

Lekarni odprti do 1. ure popoldne. Gliubich, via Rabatta, Kürner Corso Vitt. Em. III št. 4.

Sklepi upravnega odbora furlanske pokrajine

v seji dne 20. t. m. Zadeve, ki so se odobrile: Kraljeva komisija: določitev višine prispevka za ceste 1926; Gorica: Nabava zemljišča od g. Geotti-ja; Kanal: Ureditev ulice Brajde; odškodnina Valentinčiču; Cerkno: Stavbni red; Biljana: Stavbni red; Gorica: Davek na prireditve in javna dovoljenja; Cerkno: Karitativno (dobrodelno) udruženje, bilanca 1924; Medana: Povišek aktivne doklade občinskim nameščencem; Biljana: Družinski davek in obrtni in prodajalni davek 1926; Rihenberg: Poprava župne cerkve; Šturje: Odstop delnic vipavske železnice deželi. Zadeve ,ki so se uradno preložile; Štandrež: Draginjska doklada nameščencem.

BILJANA

V četrti številki «Našega Čolniča» čitam, da je društvo «Lipa» iz Biljane bilo izključeno iz Prosvetne Zveze.

Resnici na ljubo bodi povedano in vsa javnost naj tudi ve, da naše društvo «Lipa» ni bilo **izključeno,** pač pa da je **samo izstopilo** iz goriomenjene organizacije ter pristopilo k Zvezi prosvetnih društev.

Istotako naj javnost ve, da ni res, da je Prosvetna zveza uvedla disciplinarno preiskavo za goriomenjeno društvo, kakor trdi tretja številka «Našega Čolniča», resnica je le, da so se člani sami na občnem zboru dne 14. februarja t. l. izrekli proti P. Z. in za Z. P. D.

SV. LUCIJA-ČEPOVAN

Dobro je, da pridejo pri teh neštevilnih sportnih tekmah tudi nesportniki do svojega računa: prisostvovati namreč tekmi ,ki ni sportna in ki zamore tudi nje zanimati.

Dva najboljša podeželska goriška pevska zbora, čepovanski in sv. lucijski se urita za medsebojno tekmo. Zanimanje za to tekmo je povsod precejšnje, posebno ker je izid še negotov. Če govori pri enem boljši pevski materijal za zmago, je pa zato drugi rutiniranejši, bolj izpiljen. Ni še določeno, kje se bo tekma vršila. — Tak način tekmovanja je le pohvaliti, ker podžiga vnemo do dela in urjenje, kar je pa le v prid sedanjemu žalostnemu stanju vseh naših podeželskih zborov. Pravočasno bomo še natančnejše opozorili na to tekmo.

BOVEC

«Tatinska smola».

Ko sta zasebnik N. N. in njegova soproga stanujoča v nekem trgu gornje soške

(Dalje na IV. strani)

Poslano*)

Podpisani smatram za svojo dolžnost, da tem potom izrečem svojo najsrčnejšo zahvalo gospodu **Prof. Dr. Sebastianu Gattorno,** ki me je s srečno uspelo težko operacijo tako hitro rešil dolge in mučne bolezni na želodcu in me tako v samo nekaj dneh povrnil čilega in zdravega v krog moje družine.

Vroča moja zahvala gre tudi zdravnikom asistentom gospodu Dr. Nicolichu in gospodu Dr. Zencovichu za njih vredno pomoč pri operaciji, ter častitim sestram tržaškega sanatorija, katere so mi v času moje bolezni požrtvovalno stale ob strani in mi s svojo uljudnostjo in skrbnostjo prijetno slajšale dneve mojeag zdravljenja v sanatoriju.

V KLANCU, dne 20. aprila 1926.

IVAN PEČAR, župan.

Rogaška Slatina najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, črev, mehurja, žolčnih kamnov, ledvic in jeter. Izven glavne sezone izredne, nizke cene. Zahtevajte prospekte. (391)

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko kolikor mu zakon veleva.

ZAHVALA

Vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin našega dragega in nepozabnega

Franca Čeha

izrekamo tem potom našo najsrčnejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo preč. g. župniku in vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Sežana, 24. aprila 1926.

ŽALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA

Ob priliki nenadomestljive izgube našega blagega očeta, deda in tasta

Andreja Mačkovška

si štejemo v našo dolžnost, da se najsrčnejše zahvalimo mnogobrojnemu spremstvu ob njegovi zadnji poti, posebej še cenjenemu idrijskemu učiteljskemu zboru za krasno cvetje in vsem za iskazano sožalje.

Idrija-Ljubljana-Beograd-Postojna.

(509) **Globoko žalujoči ostali.**

MALI OGLASI

VSEM, KI SI ŽELE v Jugoslovijo, se naznanja, da je na prodaj v prijazni vasi Begunje pri Cerknici: enonadstropna, na novo prezidana hiša, z živinskim hlevom, gospodarskim poslopjem, sadnim vrtom, poljem ter travnikom, delom gozda, gospodarskim inventarjem, med tem tudi mlatilnica ter slamoreznica, za približno ceno Din. 230.000. Na posestvu se lahko redi 6—8 glav živine. Hiša je tudi pripravna za vsako obrt. Interesenti naj se zglase pri Frančiški Brezec, Begunje pri Cerknici št. 23, kjer se dobe tudi vsa natančna pojasnila. 595

ŠPAGO, vrvi, vsake vrste, dobite po najnižjih cenah pri tvrdki Kolar. Pošiljatve tudi na deželo. Trst, Via Commerciale št. 2. 610

DVOKOLO, dobro ohranjeno, se proda. Obrniti se je na brivca Pipp, Gorica, Via Monache 2.

BABICA sprejema noseče. Via Madonnina 10, II. 614

DVEMA mladeničema oddam dve postelji. Via Rismondo 12, I. - Petrovič. 612

ŽENA, priletna, se sprejme za lahka dela. Dobi hrano in stanovanje. Via Rismondo št. 12, I., Petrovič. 613

ŠTAJERSKI voziček in razni hlodi, rabljeni, se poceni prodajo. P. Vico 2. 611

DAMSKO kolo, še novo, znamka «Göricke», se proda. Goriup, Prosek. 604

KROGLE iz amerikanskega lesa prodaja strugar Cebec, via R. Timeus št. 7. 605

KOZA, mlada, se proda radi odhoda. Jamšek, Rojan, Moreri 101. 608

NA MAJHNE obroke se prodajajo obleke, površniki, dežni plašči, blago, obuvalo itd. Krojačnica prvega reda. Via XXX Ottobre 3, I. 609

TRGOVINA, dobro vpeljana, blizu Gorice, se odda v najem. Pojasnila daje «Goriška uprava». 594

MIHAEL BOLTAR, čevljar v Solkanu, se priporoča slavnemu občinstvu posebno Solkancem za številna naročila. 593

SLUŽKINJA za vsa hišna dela, močna, se išče. Plača dobra. Zglasiti se pri Spangherju, Barkovlje 42. 603

RADI SMRTI se proda lepo posestvo, sestoječe iz enonadstropne hiše, v kaetri se nahaja zelo dobro obiskovana gostilna; v hiši je poleg tega na razpolago 16 stanovanj, velike gostilniške kleti, in pritikline, gospodarsko poslopje, velik senčnat in zelenjadni vrt. Vodovod in elektrika. Posestvo se nahaja v neposredni bližini dveh velikih tovarn v predmestju Ljubljane. Zelo ugodna prilika za podjetnega gostilničarja in trgovca z vinom, ker stoji posestvo izven užitninske cone. Proda se s celim inventarjem pod ugodnimi pogoji. Cenjene ponudbe na naslov Alojzij Zajec, Ljubljana, Dunajska cesta 14, I. 607

POROČNA soba, iz preparjenega bukovega lesa, masivna, od L 1700 naprej. «Garanzia», tovarna pohištva, Via Palladio št. 5. 600

POROČNA soba, bukova, masivna L 1800, jesenova 1900, topolova 2000, za eno osebo L 1100. Türk, Via S. Lazzaro 10. Oglejte si našo zalogo brez obveze za nakup. 601

POROČNA soba, nova, se proda za L 2000 pri gospè Slovenki. Via S. Zaccaria 4, III, desno. 602

MLADENIČA s stalnim delom v tovarni Strudolf sprejmem na stanovanje in hrano. Via dell'Istria 77. 575

STANOVANJE, majhno, iščem v mestu. Ježič. Pustiti naslov pri «Edinosti». 598

SOBICO, v sredini mesta išče pošten in miren delavec. Vstop 1. maja. Pustiti naslov pri «Edinosti». 597

GOSPODIČNA, z znanjem slovenskega in italijanskega jezika v govoru in piasvi, je dovršila I. višji letnik učiteljišča, želi primerne službe. Stopi tudi kot praktikantinja v kakšno pisarno. Naslov pri upravništvu. 596

POMLADNO ZDRAVLJENJE. Smilojod Trpoški sok izdelan v lekarni Castellanovich, Trst via Giuliani 42, posebno priporočljiv za starejše proti poapnenju žil, revmatizmu in vsem drugim boleznim, ki izhajajo iz krvi, ker vsebuje joduro in je vsled tega izborno čistilno in krepilno sredstvo. Popolno zdravljenje 6 steklenic. Steklenica stane L 11. Dobiva se sam v lekarni Castellanovich. 571

Oscar Canarutto
urar-zlatar
Trst — Via Matteo Renato Ibriani št. 13
(prej Via S. Giovanni)
kupuje, prodaja in zamenjava vrednostne predmete. 490
Sprejema vsakovrstna popravila

SPALNE sobe L 1500, kuhinje z mramorom od 800 naprej. Trst, Via Tesa 16. 570

NAZNANJAM cenjenemu občinstvu, da imam veliko izbero taglerjev od L 150 naprej, plaščev od L 120 do L 800 in krasne svilnate obleke. Priporoča se dobroznana šivilja Rieger, via Commerciale 8. 606

VODA «DELL'ALABARDA» PROTI IZPADANJU LASI. Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prhljaju in za ojačenje korenin. Steklenica po L 6 se dobiva samo v lekarni «Castellanovich», Trst, Via Giuliani 42. 507

HIŠA št. 217 (vl. št. 313 z. t. 26) v Dolini, z dveriščem in vrtom, se proda potom prisilne dražbe pri tržaški preturi 29. t. m. ob 10. predpoldne. Cenilna vrednost L 7.309, najmanjši ponudek L 3883.50. Podrobnejši podatki v sodni pisarnici in pri odv. dr. Josipu Wilfanu. 589

ELIZIR CHINA. Jako okusen. Vzbuja tečnost in je najboljše zdravilo proti želodčnim šibkostim in za rekonvalescenco. Steklenica L 6.— Dobiva se samo v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42. 508

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema noseče. Adele Emerschitz-Sbaizero, Farneto 10 (podaljšana Ginnastica), lastna vila, telefon 20-64. 502

KDOR ne bo škropil breskev s trskami «Quassia», mu bodo listne uši uničile ves pridelek. Trske prodaja **«Vinoagraria»,** Gorica, Piazza Vittoria (Travnik) 4.

PEKOVSKI učenec dobi takoj službo v Knežaku št. 113. 587

DELITEV SKUPNIH ZEMLJIŠČ, občinskih pašnikov in gozdov. Prošnje na kompetentne oblasti, kopije map, registrov in izvlečkov. Nasveti in pojasnila brezplačno v Gorici, Corso Vittorio Emanuele III, št. 19. pritličje (v hiši hipotečnega zavoda). 509

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče, Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. 541

G. DOLLINAR, Trst, Via Ugo Polonio št. 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81, uvoz-izvoz. Velika zaloga papirja za zavijanje, pisalnega i. t. d. papirnatih vrečic ter vaščkov raznih velikosti lastnega izdelka. 503

PRSNI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhijalnim afekcijam. Steklenica za odrasle L 7.50, za otroke L 5.—. Dobiva se samo v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42. 506

ZALOGA šivalnih strojev, dvokoles, in vse v to svrho spadajoča dela ima Lado Petrič, mehanik, Trnovo, II. Bistrica. 476

GLASOVIRJE, harmonije, orkestrone itd. v vsakem stanju popravlja in uglašuje Pečar, Gorica, Via Corno 17, II. 501

POZOR! Specialen slovenski tečaj moškega in damskega krojenja za Slovence iz zasedenega ozemlja. Vsak krojač, šivilja ali nešivilja ima priliko točno po vsaki podobi v modnem listu, na vsako mero naučiti se krojenja po lahko razumljivem sistemu, ki je preizkušen v oblast. konces. «Krojni akademiji» na Starem trgu št. 19, I. v Ljubljani, v tečaju, ki se prične 8. maja. Šola izdaja modne liste po najnovejši modi za krojače in šivilje s priloženim točnim slovenskim poukom, da more vsak krojač ali šivilja po teh modnih listih krojiti ali dobiti zaželjeni kroj po podobi. Cena modnim listom je Din. 120 z veliko stensko tablo. Razpošiljanje in izdelovanje najmodernejših krojev po vseh merah in podobah. Učeni, ki ne morejo priti v Ljubljano, dobijo lako pouk potom pošte s slovenskim učnim zvezkom. Informacije daje «Krojna akademija», Stari trg, št. 19, Ljubljana. 543

SIRUP GLICEROFOSFAT, splošno ojačevalno sredstvo proti vsaki živčni bolezni. Steklenica po L 7. Za popolno ozdravljenje zadostuje 8 steklenic. Dobiva se v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42. 524

Knjigovodja

z večjo prakso, ki je obenem dober korespondent, vešč popolnoma slovenskega in italijanskega jezika išče lesna trgovina. Cenj. ponudbe na upravništvo „Edinosti" pod „Samostojen". 507

TROPINOVEC

pridelek „Zadružne žganjekuhe v Dornbergu" (p. Montespino), je pristen in po ceni.

Razprodajalci naj se obrnejo naravnost na tvrdko, ki ima veliko zalogo in razpošilja v vsaki množini. (503)

Najbogatejša izbera manufakturnega blaga za moške obleke, svilenin, pokrival in vseh drugih potrebščin po najzmernejših cenah.

Da dokažemo vsem cenj. odjemalcem svojo naklonjenost dajemo

20% popust

ki se odbije pri blagajni. 492

GENTILLI & CRISMANCICH - Trst, Via Mazzini 40

TVRDKA

GIUSEPPE SPECHAR

Via S. Caterina 7 TRST Piazza Mazzini

znana daleč naokrog po izbornem blagu in velikanski izberi daje do preklica

20% popust

na vsem blagu za moške obleke.

Izredna prilika! Požurite se!

Zdravilišče Rogaška Slatina

Najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče kraljevine SHS

Svetovnoznani zdravilni vrelci:

„Tempel" „Styria" „Donat"

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni, bolezni srca, ledvic in jeter

Sezona: MAJ - SEPTEMBER

Cene zmerne. - V pred in posezoni znaten popust. - Koncertira vojaška glasba. Največja udobnost. - Radio. - Prometne zveze ugodne.

Zahtjevajte prospekte! Ravnateljstvo zdravilišč a ROGAKA SLATINA.

PODLISTEK

JULES VERNE: (59)

Skrivnostni otok

Petnajsto poglavje.

Zjutraj 17. aprila so bile prve mornarjeve besede, s katerimi je nagovoril Gedeona Spilletta, sledeče:

«No torej, gospod, kaj bomo danes počeli?

— Kar se bo Ciru zljubilo», je odgovoril poročevalec.

Opekarji in lončarji so bili do sedaj inženirjevi tovariši. Zdaj so imeli postati kovinarji.

Prejšnji dan so raztegnili svoj izlet do Celjustnega rta, ki je bil 7 milj daleč od kamínov. Tam se je končala dolga vrsta sipin in tla so zadobivala vulkanski značaj. Tu ni bilo visokih sten kakor pri planoti, lepega razgleda, ampak samo razklano skalovje je obdajalo zaliv med obema čeljustima rtov.. To skalovje je bilo pomešano z rudninskimi tvarinami, ki jih je ognjenik izbruhal. Tu so se potniki vrnili in prišli h kaminom še pred nočjo. Vendar pa niso mogli zaspati, ker jih je mučila misel, ali bodo mogli zapustiti otok ali ne.

Razdalja 1200 milj do otočja Pomoton se jim je zdela velika. Navaden čoln ne bi zadostoval zlasti ne, ker se je bližal neugoden letni čas; vsaj tako je Pencroff odločno izjavil. Toda že naprava navadnega čolna, pa če bi tudi imeli potrebna orodja, ni bila tako lahka. Naseljenci pa niso imeli nobenega orodja. Kladiva, sekire, žage, svedre, dleta itd., vse to je bilo treba šele napraviti, zato pa so potrebovali še veliko časa. Končno so sklenili, da prezimijo na otoku Lincolnu ter si za mrzle zimske mesece poiščejo udobnejše stanovanje, kakor so bili kamini.

Najprej je bilo treba izkoristiti železno rudo. Inženir je našel nekatere plasti te rude, iz katere je nameraval pridobivati železo in jeklo.

V splošnem se v zemlji ne dobe kovine v čistem stanju, marveč so pomešane s kisikom ali žveplom. Vzorce, ki jih je Cir Smith s seboj prinesel, so bili magnetovci brez ogljenčeve kisline, drugi so bili piriti ali z drugimi besedami železni sulfidi. Prvo rudo je bilo treba čistiti s premogom, to je, treba je bilo iz nje pregnati kisik, da bi dobili čisto železo. To se doseže na ta način, da se ruda pomešana s premogom silno razgreje. Pri tem se uporabljata dva načina. Prvi način je takozvana «katalonska metoda», po kateri se ruda naglo izpremeni v kovno železo. Drugi način pa se uporablja pri plavžih, kjer se ruda izpremeni najprej v lito (sirovo železo), a iz tega se šele napravija kovno železo s tem, da se sirovemu železu odtegnejo trije ali štiri odstotki ogljika, ki ga vsebuje.

Kaj pa je potreboval Cir Smith? Kovno železo ne pa litega, zato je bilo treba uporabiti najhitrejšo metodo. Ruda, ki so jo našli, je bila prav čista in bogata, bil je to železni oksidul, ki se dobiva v velikih, temnosivih grudah. Njegov prah je črnikast, kristalizira pa v pravilnih osmercih ki tvorijo naravne magnete. Ta ruda se v Evropi uporablja za izdelovanja prvovrstnega železa. Posebno dosti je je na Švedskem in Norveškem. Nedaleč od te rudninske žile so naseljenci našli premog, ki so ga že rabili. Obdelovanje rude je bilo torej precej lahko, ker je bilo vse potrebno tako pri rokah. Velika proizvodnja železa na Angleškem je mogoča baš zato, ker se železo in premog nahajata drug poleg drugega.

«No torej, gospod Cir, ali bomo predelovali železno rudo? je vprašal Pencroff.

— Da, prijatelj, je odgovoril inženir. V ta namen bomo — če nimate nič proti temu — priredili na otočku lov na morske pse.

— Lov na morske pse! je vzkliknil mornar ter se obrnil k Gedeonu Spilettu, ali so moraki psi potrebni za izdelovanje železa?

— Ko Cir tako pravi, bo že res!» je odgovoril poročevalec.

Inženir je že zapustil kamine, a Pencroff je začel s pripravami za lov na morske pse, ne da bi čakal na pojasnitev. Kmalu so bili vsi na obali in sicer na mestu, kjer je bil preliv ob času velike oseke najbolj primeren za pregaz. Lovci so ga prebredli, da jim voda ni prišla niti črez kolena.

Cir Smith je zdaj prvič stopil na otoček, njegovi tovariši pa drugič, ker jih je zrakoplov tja vrgel.

Ko so stopili na suho, so videli nekaj sto pingvinov, ki so mirno sedeli na obali. Lahko bi jih bili s palicami pobili, toda ni imelo zmisla, ker bi utegnili preplašiti morske pse, ki so morda ležali v bližnji daljavi okrog po pesku.

Naseljenci so se obrnili proti severni špici. Povsod po tleh je bilo vse polno izdolbin: gnezda različnih vodnih ptic. Na koncu otoka so se videle nekatere velike črne pike, ki so plavale po vodi in so bile podobne penečim se valovnim grebenom,

doline, na velikonočni ponedeljek popoldne zapustila svoje stanovanje, je to ugodno priliko uporabil neki neznan zlikovec ter se je še pri belem dnevu drznil s pomočjo lestve splezati na odprto okno omenjenega stanovanja, da bi si prisvojil na oknu stoječo kletko s ptičem vred.

Toda hudobnež je pa pri tem početju imel res smolo, kajti vratca kletke so se pri plezanju navzdol namah odprla in drozeg se je z veselim vzklikom poslovil od presenečega tatu, še predno se je ta z lestvice razkobacal.

Ostalo mu tedaj ni drugega v rokah nego le prazna kletka. Kaj pa naj sedaj počne oni tat s prazno kletko??

RESNO PROSVETNO ZBOROVANJE NA GORIŠKEM.

Občni zbor »Zveze prosvetnih društev« v Gorici.

Preteklo nedeljo je doživela Gorica impozantno letno zborovanje naše prosvetne matuške — Zveze prosvetnih društev. Tiho, brez hrupa smo se zbirali iz vseh koncev naše bedne, a lepe domačije; brez pompa, a dostojanstveno se je vršilo zborovanje, — kakor so skromno, a vztrajno kot mravlje delovale posamezne prosvetne edinice, poraztresene po vsej deželi. Stotine malih žilavih ljudi, odločnega koraka, resnih obrazov, a zgovornih in ognjevitih pogledov — to je bilo zborovanje naše osrednje prosvetne matice. Stotina postav z mišicami ojeklenelimi v težkem delu na polju, v rudniku ali vinogradu; stotina duševnih postav, z zdravimi duševnimi darovi, okrepljenimi v vsakodnevnem društvenim prosvetnem delu v vsakodnevni borbi za veličino in čistost svojega značaja — to je cvet in up našega ljudstva, — brambovci in graditelji naše ljudske prosvete. To je sila in dokaz zrelosti našega naroda: idrijski rudar in goriški odvetnik, vinorejec in mestni uradnik, briški kolon in tolminski kmet ter mestni izobraženci razpravljajo in pretehtavajo naše prosvetne prilike, težave in nadloge ramo ob rami v bratski slogi.

Silno delo, ki gd je izvršila Zveza in društva iz Goriške, je odsevalo iz poročil podanih zboru. Tečaji in predavanja so orali duševno ledino, nešteto obiskov, pregledov in spodbud društvom je oblikovalo in krepilo društva na deželi. Nove organizacijske oblike, druženja društev in delitve dela v društvih so zvečale delavnost in pritegnile novih, svežih mas k prosvetnemu delu. To smotreno urejeno sodelovanje vasi in mesta preoblikuje njun duševni obraz v prid in večje duševno življenje obojih. Stotine prireditev javnih in družabnih so temu dokaz in jamstvo za vplivanje na čim širše sloje. — Nov svež rod, ki raste pod rokami te delavnosti, kaže, da je prebolel ono najnevarnejšo dobo, ki ni znala ceniti prosvete ter jo je smatrala kot nepotreben luksus, nikomur v potrebo in korist.

Krasno zborovanje je dokazalo, da je Zveza prava ljudska organizacija, prodirajoča v zadnji kot naše domačije, obsegajoča vse sloje, — ki je že prebolela svoje otroške bolezni in sledi z moškim, odločnim korakom svojemu cilju — prosveti, ne glede na napade in razdiranje s čela in boka, s plemenitim načelom: graditi in oblikovati, kakor je dopadanje in lastnost našega ljudstva.

IZPOD NANOSA

Tudi pri nas je pomlad že v polnem razmahu. Sadje je večinoma odcvelo in obeta se bogata letina. Vse mrgoli po poljih in vinogradih, da nas ne prehiti narava v zaostanku pomladnega obdelovanja. — Ugodna letošnja temperataura in dovoljna množina dežja napaja to sočno našo zemljico polno sil in ji daje tako bujnost, da človeku poskakuje srce, če hodi med bogatimi polji in vzronimi vinogradi. In tam izpod Nanosa se že oglaša kukavica, znanilka resnične pomladi, in neki kmetiček je slišal tudi že slavca.

Promet postaja živahnejši, pripravljajo se stanovanja za letoviščarje in skrbi se za njihovo udobnost. Le žal, da manjka prepotrebna tovrstna organizacija, ki bi skrbela za čim večji in za stalen dotok letoviščarjev. Opaža se tudi že živahno posečanje Nanosa; največ izletnikov seveda iz Trsta in s Krasa. Žal, da se naši slov. turisti že par let izogibajo našega kršnega velikana, katerega gloje moderni duh časa in pretvarja najbrže drugim namenom To je menda tudi vzrok abstinence slov. turistov, ki so nekdaj prepla vljali nanoške vrhove. Zdi se nam, da bi bilo potrebno zopet zbuditi k življenju nekdaj tako plodovito vipavsko podružnico Planinskega društva, ki bi oskrbovala in obnavljala steze in markacije. Cerkvica sv. Hijeronima ,ki je nudila udobno zatišje planincem, je v zanemarjenem stanju, čeravno si št. viški občani prizadevajo za vsakoletno popravo, ki pa je neplaninci, žal, dosledno ne respektirajo. — Prosili bi vse turiste in one, ki posečajo Nanos, naj vendar enkrat odnehajo od skrajno škodljivega pustošenja, saj nudi udobno zavetišče vsakomur dovolj prostora. Tudi verski čut obiskovalcev bi moral biti toliko vzvišen, da bi se nanoško svetišče sv. Hijeronima-zaščitnika naših klanin, ne oskrunjalo. Torej planinci več pijetete in obzira ne samo na svoje tovariše, temveč tudi na prebivalstvo, ki gleda s svetotajstvom na svojega patrona in zaščitnika! — Nanoška ovčjereja je letos precej mizerna. Zgodnji jesenski mrazovi so uničili že itak pičlo pašo, tako da se je žival ob kraškem Primorju, kjer običajno prezimuje, le s težavo vzdržala in bo treba skrbnega dela da se zopet popravi. Nasprotno pa je kupčija jančkov letos zelo živahna in cene trdne (do L 7.— za kg). Večina kupcevalcev prihaja iz srednjega dela države. Sirarstvo zavzema še vedno ono dobroznano svojstvo tipične nanoške kvalitete, ki pa služi edinole domačemu trgu in vsled majhne količine ne more na zunanje trge. Gozdarstvo je v zadnjem času zadobilo naravnejšo smer v znamenju racijonalnega izkoriščanja. Nanoški gozdovi so bili do zadnjega časa skupna last gozdnih upravičencev, na čelu jim občinski gozdni odsek. Pred dobrim letom pa so se upravičenci zedinili, da se gozd razdeli in parcelira. Ta mlsel ima sicer mnogo dobrih stvari, žal pa je tudi mnogo upravičenih pomislekov, če bo z razdelitvijo našemu gospodarstvu v resnici kaj pomagano. Bodočnost nam bo pokazala uspehe ali pa tudi neuspehe. Sicer pa bomo o nanoških gozdovih še podrobneje pisali.

KOBARIŠKI KOT.

Blažena Amerika! Tam prestavljajo in kradejo hiše, kakor bi živeli ob času Guliverja, ki so mu bili ljudje in pritikline le igrača. Kako bi bilo to nam dobrodošlo! Imamo vasi, v katerih stoji hiša tako tesno zraven druge, da je le malokje toliko prostora, da bi lahko obrnil voz. Kaj čuda, da se na vsako ped zemlje gleda s tako pazljivostjo, kakor bi šlo za cele hektarje. Ako bi imeli dandanes takega junaka ali nekoliko amerikanske podjetnosti, bi nekoliko prerešetali naše vasi, da bi bile hiše nekoliko bolj oddaljene druga od druge, s čimer bi dosegli, da bi po vaseh ne bilo toliko sovraštva in prepirov, kakor jih je do sedaj. Še bolj koristno pa bi bilo, ako bi po amerikanskem vzorcu mogli to prestavljanje razširiti tudi na ceste. V «Edinosti» je čitati tako pogostoma, kako se tupatam vaščani drugih krajev pritožujejo, da nimajo dovolj cest. Pri nas jih imamo na razpolago. Iz sedla na Stol jo je 17 km, od tu na Žago približno ravno toliko, od Skalce proti Kobaridu zopet dobrih 10 km in, če temu pridenemo še cesto od mostu čez Nedižo proti Platiščem, se pokaže, da z mirno vestjo lahko oddamo kakih 40 km ceste, kar bi nam bilo le v korist. Interesenti, potrudite se in odnesite nam preobilico naših cest, plačamo vam povrh še lepo nagrado!

V Breginju in Sedlu so se začeli nekaj gibati, da izkoristijo nekoliko svojih vodnih sil za napravo električne razsvetljave. Vso akcijo je treba le z veseljem pozdraviti, saj je vendar že enkrat čas! Seveda, ni si mogoče misliti, da bi se v Kotu rešila kaka koristna zadeva brez prerekanja in opozicije, tako tudi v tem slučaju. Je med nami par elementov, ki bi iz golega kaprica radi onemogočili vso zadevo, zato bi bilo tudi zaman takim ljudem poudarjati splošno koristnost podobnih naprav, a tolažimo se z zavestjo, da je neumnost plevel, ki sicer bahato raste, a do neba vendar ne sega. Živimo v Italiji, državi, kateri nedostaja prirodnih snovi za kurjavo in razsvetljavo, zato je treba te snovi uvažati, kar stane letno milijarde. Država se tega dobro zaveda in podpira vsa ona podjetja, ki omogočajo, da ostane denar doma, kar velja v prvi vrsti za izkoriščanje vodnih sil, katerih je pri nas še mnogo, mnogo.

Morda pripomoremo k temu, da se marsikdo obvaruje pred nepremišljenostjo in nepotrebnimi troški, ako navedemo slučaj, ki ga je bilo pred par leti čitati v ital. časnikih.

V prov. Cuneo (Dronero) je neko privatno podjetje izkoriščalo nekaj potokov za napeljavo električne razsvetljave. Nekateri lastniki mlinov ob potokih so hoteli ta slučaj tudi «izkoristiti» za napeljavo lir v lastni žep in so od podjetja zahtevali take odškodnine za izgubo vodnih sil, da jih podjetje nikakor ni moglo sprejeti. Ponovna medsebojna pogajanja niso dovedla do nikakega rezultata, pač pa so lastniki mlinov tem trdovratnije vztrajali pri prvotnih visokih zahtevah in na podlagi vseh mogočih argumentov dokazavali, koliko bodo morali trpeti škode, ako vodno silo prepustijo podjetju. Svaka sila do vremena. Podjetje se je naveličalo brezuspešnih pogajanj, pobralo je skupaj vse pismene zahteve mlinarjev, ki so bile potrjene s pričami in županstvenimi izjavami, ter jih oddalo finančni upravi —! In konec? Finančna uprava je te izjave primerjala z izjavami, katere so lastniki mlinov svoječasno izdali za odmero obrtnodohodninskega davka, razlika je bila seveda velikanska, na podlagi katere je finančna uprava lastnikom mlinov odmerila visoko kazen radi sleparskih napovedb in jih obenem tirjala za razliko. Mnenje finančne uprave je kasneje podkrepila še sodnija, ki je določila, da je električno izkoriščanje vodnih sil v javen dobrobit, četudi se nahaja v področju privatnega podjetja. Posledica vsemu je bila, da so se morali lastniki mlinov zadovoljiti z odškodnino, ki bi bila v slučaju mirne poravnave trikrat tolika.

Modrega izuči tukaj izkušnja!

— **Popravek:** Kotarskemu dopisniku v eni zadnjih številk «Edinosti» se je vrinila neljuba pomota v mnenju, da je v 3 kotarskih občinah 32 gostiln. Resnici na ljubo popravljamo to pomoto in izjavljamo, da je vseh gostiln v Kotu 35.

— **Kred.** V noči od nedelje na pondeljek so neznani zlikovci odpeljali iz hleva edino kozo revni kmetici Marlji Cenčič št. 10. Ubogo družino zadene ta udarec tem občutneje, ker je v hiši več malih otrok. Koza je bila pri hiši edina domača žival in gospodar se nahaja v Franciji ter je menda na družino popolnoma pozabil. — Vaščani! Priskočite družini na pomoč, par lir lahko pogreša marsikdo in družina zopet pride do prepotrebne koze.

Iz tržaške pokrajine

IZ SEŽANE.

Dne 22. aprila 1926 je bilo prignanih na trg 824 glav živine in sicer: 393 glav goveje živine, 34 telet, 96 konj in 301 prašičev. Živina je bila vsa pregledana po živinozdravniku dr. Poloniju ter najdena zdrava. Cene živini so bile naslednje: Goveda po lir 480 kvintal žive teže. Teleta po 800 lir. Konji do 5000 lir glava. Prašički 5—7 tedn ov stari od 100—130 L glava, svinjice od 60—100 lir glava. Kupčija z živino je bila prav živahna. Veliko živine se je prodalo v Furlanijo in srednjo Italijo. Kupčija z manifakturno in drugim blagom srednje dobra. Prihodnji tržni dan bo dne 12. maja t. l.

Gospodarstvo.

TRŽAŠKA KMET. DRUŽBA V TRSTU
ulica Raffineria 7 in Torre bianca 19
ima v zalogi:

SEMENA

Vsakovrstna zelenjadna, poljska in cvetlična semena iz Nemčije, zajamčena, najboljše vrste.

Detelje: lucerne in domače ali triletne detelje, zajamčene, brez predenice.

KMETIJSKE POTREBŠČINE

Razno vrtno in poljsko orodje, orala, travniške in poljske brane, plužne glave (deske) za lesene gredlje itd.

Škropilnice znamke «Vermodel» in razne druge znamke.

Modra galica angleška nam je začasno pošla, a nam ima dospeti koncem tega meseca.

Vse gornje blago iz naše zaloge ima v razprodaji: trgovina Goljevšček v Šolani,

MODRA GALICA

Tržaška kmetijska družba v Trstu naznanja, da dobimo angleško modro galico v vrečah in sodih koncem tega meseca.

Vsem onim, kateri so se prijavili pozneje in predznamovali novo naročilo, bomo odposlali galico po železnici takoj, ob prejemu, kakor dogovorjeno.

Ker imamo pri tej pošiljatvi na razpolago še nekaj galice, vabimo one, kateri se še niso oglasili, da čim prej prijavijo naročilo v našem uradu ul. Torre bianca 19

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 24. aprila. Amsterdam od 995.— do 1000.— Belgija od 87.50 do 89.—; Paris 83.50 do 84.— London od 120.82 do 120.92; New York od 24.80 do 24.87; Španija od 355.— do 359.—; Švica od 480.— do 482.—; Atene od 31.50 do 32.50 Berlin od 591.— do 594.—; Bukarešt od 9.40 do 9.80 Praga od 73.60 do 73.85: Ogrska od 0.0347 do 0.0350; Dunaj od —.350 do —.353; Zagreb od 43.75 do 43.95.

Benečijske obveznice 70.10.

VALUTE:

Trst; 24. aprila. Avstrijske krone od 0.0347 do 0.0352: dinarji od 43.40 do 43.80; dolarji od 24.70 do 24.85; novci po 20 frankov od 94.— do 97.— funt šterling od 120.70 do 120.90.

Loterijske številke

izžrebane dne 24. aprila 1926:

Bari	36	67	17	25	4
Firenze	39	73	46	29	30
Milano	82	85	36	42	30
Napoli	79	49	89	53	71
Palermo	31	29	56	55	73
Roma	73	22	69	18	11
Torino	27	40	10	70	66
Venezia	45	66	83	9	86

Književnost in umetnost

«ZEMLJA» V GORICI

Naj bom kratek. Igra je bila slabo pripravljena in slabo podana. V oprostilo naj povem, da je bilo premalo vaj, da bi se mogla dobro preštudirati, da je bil ledeni gruntar celo samo pri dveh. Zato se ni čuditi, da se je zelo opažala suflerjeva pomoč. Da, sufler je dober, glasen je, da se je na galerijo slišal.

Pogrešek je bil, da je bila Katra Katra in Reza Reza. Ti dve vlogi bi morali zamenjati. Ravnotako so bili dečki napačno razdeljeni. Konjski hlapec ni samo lenoba. V zadnjem dejanju se ne preteguje radi dolgočasja, ampak zato, ker mu je nekam čudno težko» — tudi on čuti, da leži Kremen na smrtni postelji. Da, Kremen, ko ga je brcnil konj, je bil skoraj za smrt zadet. In on tega ni pokazal. Ko vstane, je bolj šibak, kot je bil.

Dobro zasedeni vlogi sta bili Katrina in hlapčetova. Ona dva sta živela na odru z vso dušo. Le hlapče je bil malo prevelik in prelepo sfriziran. Drugič bi ga rad bolj kmeta.

Janez ni bedak. Uklenjen je duševno ohromel. Na odru samo razumevanja ne najde, ker vsi, ki so z njim, so zrastli z zemljo, jo ljubijo do potankosti, zlasti stari Kremen, toda razen Katre, ki bi šla in zbežala tudi z doma samo da bi Janeza imela. On je nesposoben za življenje, na odru je preveč živel. Preveč moči je bilo v njemu, preveč radosti. In vendar on ne ljubi otrok radi njih igranja in zato ker so igrače, on je «babjek», on ne zbira med Katro in Rezo, samo da je ženska.

Ves oder mora dihati moč, veliko kmetijo, bujno, tako v jeseni kot spomladi, vedno. Čutiti se mora moč prsti in zemlje in rasti na polju. Na našem odru se to ni čutilo, z odra nam ni dihalo to življenje. Zato ni prišlo do izrazitosti ono, kar je jedro. Sploh se mi zdi, da so kulise goriškega odra za salon naravnost dobre, kmečke izbe pa ni in ni. (Žena vrag) Prelep je oder.

ZGODOVINA SLOV. ŠTAJERSKE S PREKMURJEM

Kot VII. del zbirke «Slovenska zemlja» je Slov. Matica pravkar izdala zgodovinski opis **Slovenske Štajerske** in **Prekmurja** izpod spretnega peresa prof. drja. Kovačiča. Pred nami se razvija vsa naša prošlost od kamenene dobe tja do mirovne konference v Parizu, kjer se je pisatelj mudil l. 1919. V tem širokem okviru je na osnovi vseh dosedanjih pomembnih razprav in razpravic po novih vidikih najeta celokupna zgodovina zelenega Štajerja in sosednega Prekmurja in sicer tako, da iz pričujočega orisa odsevajo hkrati važnejši evropski dogodki. Zlasti pa je pisatelj seveda posegal mimogrede v razvoj ostalih slovenskih pokrajin. Poleg velikopoteznih časovnih tokov spoznaš iz tega tehtnega dela obilico slikovitih podrobnosti iz vseh področij, ki bodo zanimale slehernega rojaka z juga ali zapada, posebno pa še s severa in vzhoda. Kdor ve, s kako vnemo se romunski in germanski narodi bavijo s proučevanjem svoje preteklosti, ki bodi vsakomur učiteljica za bodočnost, bo moral seči po tem lepo opremljenem spisu, ki je navzlic velikemu obsegu (422 str.) vendar izredno po ceni (60 Din za člane, 70 Din za nečlane).

KRAPINSKE TOPLICE

blizu Zagreba, Hrvatsko. Termalne kopeli in blatno zdravljenje revmatizma, protina, ischiasa, ženskih bolezn h i. t. d. Stanovanje in popolna oskrba od Din. 50.— do 80.— dnevno za osebo. Pred sezijo in po seziji posebni popusti. Vojaška godba in druge zabave. Lastna električna razsvetljava. (403)

Pojasnila in prospekte potom ravnateljstva Krapinskih Toplic S. H. S.

Zobozdravnik
Med. U. dr. D. Sardoč
specijalist za ustne in zobne bolezni
perfekcijoniran na dunajski kliniki
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbriani 16, I. (prej Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7 504

Občina Materija

V smislu sejnega sklepa z dne 27. decembra 1924, potrjenega po pristojnih oblastih, ustanavlja se v Materiji, zašenši z majem 1926, **mesečni semenj za živino** in drugovrstne predmete, in sicer na 14. vsakega meseca. — Ako pade ta dan na praznik, tedaj se vrši semenj naslednji delavni dan.

450 Župan: **Rihard bar. Marenzi.**

LUIGI GREGORICH 435

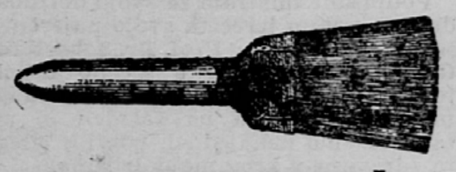

TRST — VIA GINNASTICA ŠT. 15

Najboljše blago se kupi
v prodajalni Corso 20
po sledečih cenah: 366

Covercoat	42	58	66	74	90
Petinato	51	38	67	85	34
Crêpe	75	81	68	52	88
Gabardine	77	63	89	55	85
Sentan	20	25	30	45	80
Hlače	33	47	52	75	90
Podvlake	21	26	28	15	80
Gardat	15	18	22	31	40

SEVER & C.
TRST
Via Machiavelli
št. 20 488

Prodaja semena KRMILNE PESE kakor tudi vsa druga KRMILNA, ZELENJADNA ter CVETLIČNA SEMENA garantirana, čista, prvovrstna po konkurenčnih cenah. — Postrežba točna.

Čevljarnica L. Rebec
Trst — Via Carducci št. 36
je preskrbljena z velikim izbero finejšega in navadnega
OBUVALA 388
moškega, ženskega in otroškega
ponajzmernejših cenah

KRONE po 2.10
plačuje 469
ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2
prvo nadstropje
Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Zaloga neprekosljivih
ŠIVALNIH STROJEV
I. R. I. Mundlos
CERVELLINI
Trst — Via Muratti — Trst 4

Tip „Central" s tuljavo, pedalom, podstavkom L 620.— z jamstvom. 472

Zdravnik za zobe in usta
Dr. Lojz Kraigher
sprejema vse dni v tednu
v Gorici na Travniku št. 20
ob sobotah in nedeljah pa tudi
v Ajdovščini št. 146
nasproti ljudskemu vrtu (470)

KRONE
po L 2.10 komad
Zlato, briljante, platin, 20-kronske zlate komade
kupuje in plačuje po najvišjih cenah
Albert Povh — urarna
Trst, Via Mazzini 46 500

Skladišče 460
Pohištva
dunajskega in lastnega izdelka po konkurenčnih cenah s prodajo na drobno in debelo
Semolich & C.
Via Cecilia De Rittmeyer št. 1
(Palača Rittmeyer)
vogal via C. Ghega št. 12

Predno kaj nakupite, oblščite 471
Veliko skladišče pohištva
tvrdke
ALESSANDRO LEVI MINZI
Via Rettori št. 1 — Via Malcanton št. 7-13
Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v velikl izberi.

TRGOVSKO OBRTNA ZADRUGA v TRSTU
registrovana zadruga z neomejenim jamstvom
VIA PIERLUIGI DA PALESTRINA 4, pritličje

Obrestuje hranilne vloge, počenši s 1. januarjem 1926 po
5% 486
Večje vloge, vezane na odpoved, po dogovoru.
Davek na obresti plačuje zavod sam.
Trgovcem in obrtnikom otvarja tekoče čekovne račune.
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v Dinarjih ter jih obrestuje najugodnejše.
Daje posojila na menično poroštvo, zastavo vrednostnih papirjev, ali dragocenosti in vknjižbe. Eskomptira trgovske efekte.
Uradne ure od 9-1 in od 3½-5½ pop. Poštno-hran. račun št 11/1327. Telefon 16-04.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
Glavnica in rezerve Dinarjev 60.000.000·— Telefon: 5—18, 22—93
PODRUŽNICA V TRSTU
CENTRALA V LJUBLJANI
Glavnica in rezerve Dinarjev 60.000.000·— Telefon: 5—18, 22—93
473
Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4 %, na tekočih računih po 4½% vezane vloge po dogovoru. - Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.
Podružnice: GORICA, Bazovica, Celje, Cernomelj, Kranj, Logatec Maribor Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split
Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo
Blagajna je odprta od 9½—12½ in od 14½—16 41